

Kyrkjebladet

Kyrkjeblad for Gloppen nr. 3 juni 2022 Årgang 52

INTERVJU MED NY PROST MARI SALTJKEL

*Jenny Austrheim
har runda 100 år*

*Sverre Folkestad skriv om
DEI SOM RISIKERTE LIVET
FOR RUSSARANE*

**FRIVILLIG TENESTE:
ARNE EIKENES OM
MEDLITURGANE**

Kyrkjeblad for Gloppe

www.gloppen.kyrkja.no

Utgjeve av sokneråda i Breim, Gloppe og Hyen. Kjem ut minst 6 gongar i året på Sandane. Betaling etter ønske.

Bankkonto: 3710.15.85388
VIPPS: 554210

Redaksjon

Tore Myklebust
456 01 260
tore.myklebust@gloppen.kyrkja.no

Vidar Bjotveit
958 80 030
vidar.bjotveit@gloppen.kyrkja.no

Anders Rinde
99720239
anders.rinde@gmail.com

Ingebjørg Isane Fure
966 18 048
ingebjorg.fure@gloppen.kyrkja.no

Harald Aske, Gloppe sokn
970 24 915
harald.aske@enivest.net

Gunn Hole, Gloppe sokn
454 23 728
gunn.sol@gmail.com

Arvid Jordanger, Breim sokn
976 09 633
arv-jor@online.no

Kurt Djupvik, Hyen sokn
90206828
djupvik.kurt@gmail.com

Distribusjonsansvarleg
Harald Aske
970 24 915
harald.aske@enivest.net

Korrektur
Rønnaug Ryssdal
950 72 392
ryssd@online.no

Grafisk design
Innholdspartner AS ved Bjørnar Aske
901 37 252
bjornar.aske@innholdspartner.no

Trykk
United Press, Riga, Latvia

Framsidefoto
Støylsmesse i Hyen. Foto av Kurt Djupvik.

Glimt frå filuftsgudsteneste på Nesholmen. Foto: Kurt Djupvik.

INNHOLD

FOR TANKE OG TRU

- 05 Andakt av Karen Margrethe Eikenes
- 30 Spaltist Jorun Eikenes
- 31 Springbrett til smil og etertanke
- 36 Min salme

TRIVELEG TIDTRØYTE

- 20 Barnesider
- 35 Fasit påskekryssord

MØTE MED MENNESKE

- 06 Ny prost i Nordfjord
- 22 Jenny Austrheim 100 år
- 25 Ridder av første klasse med røter frå Gloppe

FRIVILLIG TENESTE FØR OG NO

- 10 Arne Eikenes: Om medliturgar i Gloppe sokn
- 14 Sverre Folkestad: Russehol

Tusen takk for gåva vi fekk i samband med Johannes Klungrehaug si gravferd 10. mars 2022. Helsing Gloppe sokneråd.

KJÆRE LESAR!

Endeleg er sommaren her! Den lyse, varme årstida som mange av oss nordbuar ser fram til resten av året. No er det tid for å lade batteria, og kva er vel betre enn å få vere ute i den herlege naturen! Naturopplevingar har mykje å seie for livskvalitet og rekreasjon, anten vi tek småturar til Draumekvila eller stiler mot høge fjelltoppar. No er det eingong slik at mange ikkje kan gå på tur, men det er også forfriskande å nyte dagen ute akkurat der ein bur, for vi er heldige som har nærliek til naturen kvar vi enn bur, her i Gloppen i alle fall.

No har du også fått sommarnummeret av Kyrkjebladet mellom hendene, vi håpar du finn interessant lesestoff å hygge deg med!

INNE I BLADET

Nordfjord har fått ny prost. Det er Mari Saltkjel, som dermed blir den første kvinnelege prosten i Nordfjord. Ho er frå Vågsøy og er kjend som samfunnsdebattant med ei tydeleg stemme. Oddvar Almenning har intervjuet henne, og resultatet finn du som tekst og foto inne i bladet. Vi ser fram til å bli betre kjende med den nye prosten!

Frivilligheit er eit viktig stikkord dette året. Dei fleste av oss deltek i frivilligheit fordi det er interessant for oss sjølv og vonleg til gagn og glede for andre. Tidleg på nyåret tok vi kontakt med Sverre Folkestad og spurde om han kunne tenkje seg å skrive ein tekst om frivillig innsats frå ein heilt annan synsvinkel, nemleg når det verkeleg røyner på. Kva motiverte til dømes dei unge, lokale karane som våga livet for fangane i Russeholma? Sverre tok utfordringa og har skrive ut frå den vinklinga. Men lite visste vi i vinter om kor aktuelt dette temaet skulle bli i, og kor sterkt heltemot vi skulle få sjå gjennom media.

Dei mange dyktige bidragsytarane vi har er ei lukke for Kyrkjebladet. Denne gongen spelte endringar i planen inn, slik at Arne Eikenes og døtrene Karen Margrete Eikenes Mestad og Jorunn Eikenes alle leverer tekstar, om enn i ulike sjangrar. Vi takkar familien mykje for at dei er så positive når vi spør, også på kort varsel!

RESPONS

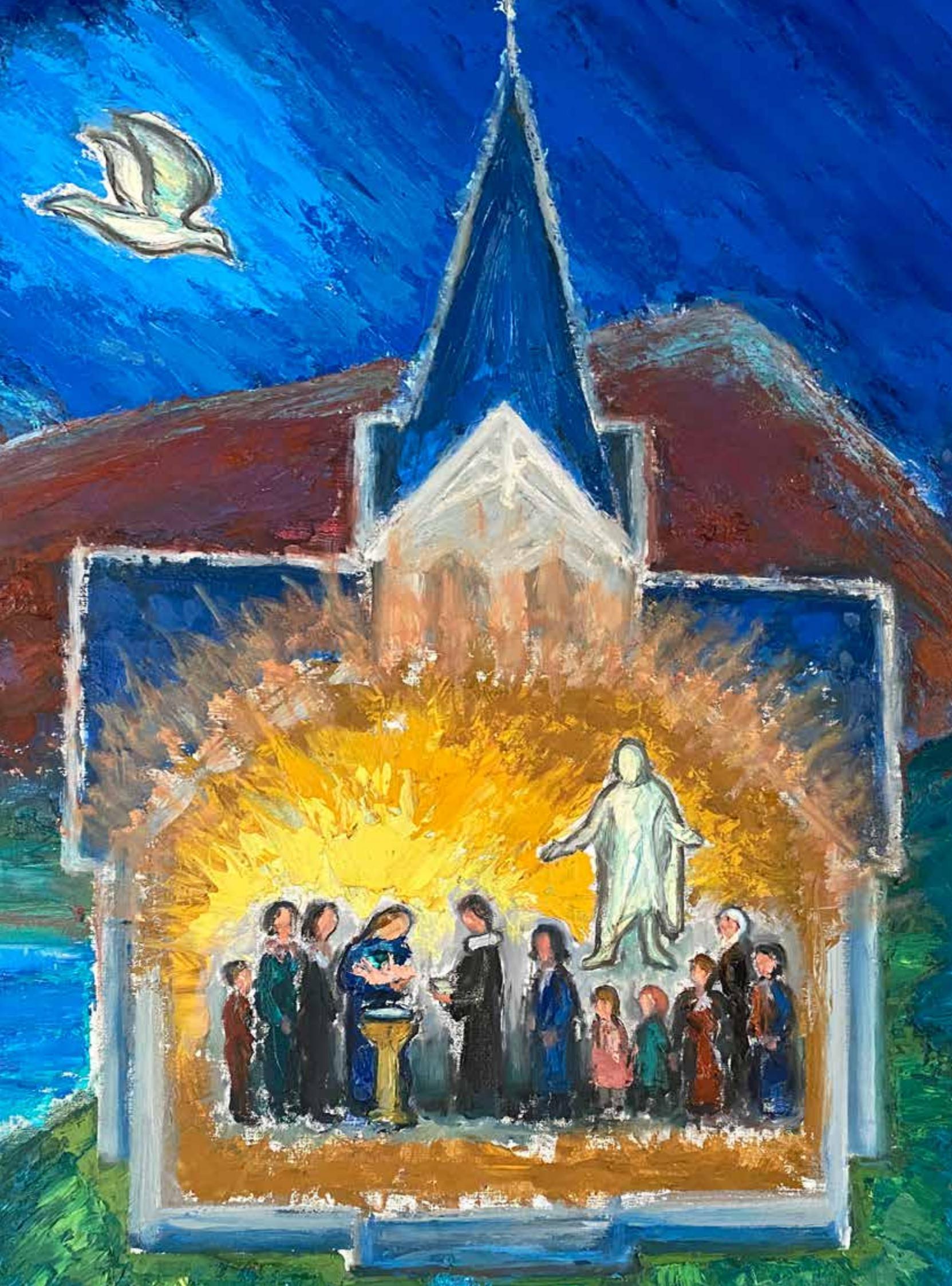
Tilbakemeldingar frå lesarane er nødvendige for oss i redaksjonen, og respons får vi. Det kjem gjerne mail frå ein engasjert lesar, meldingar kan tikke inn, men flest kommentarar får vi i samtalar. Og kva seier folk?

Først og fremst er tilbakemeldingane gode, Kyrkjebladet er viktig, og det er mykje interessant stoff å finne der. At bladet er blitt slanka, har vorte godt motteke. – No kjem eg gjennom alt, og det kjennest heilt rett å få ei oversikt, sa ei. Nokre lesarar kunne ønskje seg kortare tekstar, andre vil gjerne ha litt lettare stoff. Tettskrivne sider utan mellomoverskrifter eller foto kan vere tunge å ta fatt på, uansett tema. Dette kan vi gjere noko med. Ein del tykkjer lite om at bladet vert trykt i utlandet. Den ordninga er ikkje skriven i stein, om ein finn likeverdige alternativ her til lands der ein kjem like bra ut økonomisk.

Takk til dykk som gir respons! Samspelet med dykk hjelper oss i redaksjonen til å sjå bladet frå lesarane si side, slik kan vi bli meir dynamiske og unngå å stivne i eigne rutinar.

Gunn Hole

KAREN MARGRETHE EIKENES MESTAD

Søkjer ikkje rampelyset, men er likevel livsnødvendig

Nokre menneske likar ikkje så godt å vere i rampelyset. Dei kan gjerne heie andre opp og fram, men er ikkje avhengige av så mykje merksemd sjølv. Aller helst gjer dei jobben sin trufast og i det stille. Men det gjer ikkje arbeidet deira mindre viktig av den grunn. Tvert imot er vi avhengige av dei trufaste slitarane. Dei som står på dag og natt for at samfunnet skal fungere.

Eg likar å tenke på Den heilage ande som ein slik trufast, uthaldande slitar. Ein som ikkje er oppteken av å få så mykje merksemd sjølv. Er det ikkje heller motsett, tenker du kanskje? Er ikkje Den heilage ande nettopp svært glad i merksemd? Han verkar til tider både øsen, bråkete og til dels ganske ukontrollerbar. Ja, nokre får nok eit inntrykk av at Den heilage ande er ei kraft vi ikkje kan kontrollere, og som vi ikkje heilt veit kva vil. Ja, ein det rett og slett er grunn til å vere litt redd for.

Men kven er eigentleg Den heilage ande, og kva vil han? Er det ein å vere redd for? Vi førestiller oss ofte Den heilage ande som ei upersonleg kraft. Nokre gonger er det kanskje enklare å tenke at Anden er ei personleg makt. Den heilage ande er, på lik linje med Faderen og Jesus, ein del av guddommen. Tre personar i ein guddom, brukar vi å seie. Men av desse tre synest nok mange at det er Anden det er vanskelegast å forhalde seg til. For kva gjer han eigentleg, og kva vil han?

Den heilage ande har éi hovudoppgåve, og det er å vise oss kven Jesus er og hjelpe oss til åtru på han. For å skildre den rolla Anden har, brukar Bibelen fleire ulike namn. Anden blir mellom anna kalla trøystaren, hjelparen, Sanningsanden, talsmannen og livgjevaren. Desse namna seier noko om kva Anden gjer og

korleis Anden ynskjer å føre oss nærmare Jesus. For å prøve å vere litt konkret: Når du kjenner ei strime av tru, så er det Den heilage ande som gir deg denne trua. Når du kan kjenne i ein augneblink at Gud er nær, så er det Den heilage ande som er i arbeid. Når du opplever at andre menneske trøystar deg, eller at du får trøyst i eit bibelord, så trur vi at det er Anden som er på ferde.

I fellesskapa våre har Anden den same oppgåva. Det er Anden som gjer trua levande for oss. Det er Anden si forteneste at vi enno, 2000 år etter at Jesus levde, har ei verdsvid kyrkje der vi møtest i store og små fellesskap. Det er Anden som gir nokre menneske gåver til å spreie glede og peike på Jesus gjennom kunst, song og musikk. Andre utrustar han med talegåver, nokre får gåve til å undervise, andre til på ein særleg måte å vise omsorg for andre menneske gjennom handlingar. Anden arbeider i det stille, og er trufast og uthaldande. Samtidig så hender det og at Anden tydeleg viser at han er til stades og er i arbeid ved å ta i bruk andre verkemiddel. Nokre av desse uttrykka, som mange kjenner frå karismatiske samanhengar, kan nok for mange verke både framande og skumle. Då er det viktig å halde fast på at Anden aldri vil skremme nokon eller gjøre noko vondt mot nokon. Anden si oppgåve er alltid å vise oss kven Jesus er. Alle åndelege uttrykk og opplevingar må prøvast på om dei fører oss nærmare til Jesus eller ikkje.

I dåpen fekk vi Den heilage ande, og Anden ynskjer stadig å støtte og styrke oss i trua på Jesus. Som Paulus helsa Timoteus, helsar han oss med desse orda: «For Gud gav oss ikkje ei ånd som gjer motlaus; vi fekk Anden som gjev kraft, kjærleik og visdom.» 2 Tim 1,7.

Mari Saltkjel, kvinneleg protest, prest og prost - Kvar dag med Jesus Kristus!

TEKST: ODDVAR ALMENNING

Mari Saltkjel har gjennom artiklar i aviser og ved andre høve markert kritikk mot måtar kvinner har blitt møtt på i kyrkja, både som prestar og elles. Ho har vore prest i Hornindal og Vågsøy og blei 23. februar tilsett som ny prost i Nordfjord prosti, etter mange år med Rolf Schanke Eikum og eit års tid med Stian Heggedal. Ho vart innsett i tenesta i Eid kyrkje 3. april med biskop Halvor Nordhaug, ei rekke prestar frå heile Nordfjord og med ein festlyd av meir enn eidrarar til stades. Det blei ein fest som fleire aviser skreiv om. Men vi ville vite noko meir om kva ho tenkjer som ventar etter festen. Her fortel ho kven ho er og kva ho vil som prost.

– Dei fleste som les Kyrkjebladet, kjenner deg truleg ikkje. Kven er du og kvar kjem du frå?

Eg er nordfjording. Eg er fødd i Måløy, men foreldra mine bygde hus på Raudeberg, og då eg var fire år, flytta vi dit. Eg vaks opp midt i ein syskenflokk på fire! Det betyr at vi to i midten er tvillingar. Som tvilling med både eldre og yngre sysken har det vore slik at eg meir har opplevd å vere eit vi enn å vere eit eg. Når det gjeld namnet, tok eg mor sitt etternamn då eg var 19 år. Far heitte Andal og mor

hadde etternamnet Saltkjel. Eg kjenner meg som nordfjording, og sjølv om eg drog ut, til og med utanlands for å ta utdanning, er eg nordfjording i sjela.

– Korleis gjekk det til at du blei prest? Var det noko du blei styrt mot i heimen?

Foreldra mine var ikkje flittige kyrkjegjengarar eller slike som tok oss med på møte. Men eg hadde ei venninne som gjekk på søndagsskule, og ho fekk raude stjerner og gullfisk i frammøtekortet. Det ville eg og ha, så eg fekk bli med henne. Gjennom søndagsskulen kom kontakten

med gudstenestelivet, og allereie som barn blei eg gripen av liturgi og fekk tanke om at eg kanskje kunne bli prest. Leirar på Fjord blei viktige for meg i barne- og ungdomstida. Kjennskapen til Jesus blei sterkare. Likevel, som ungdom ville eg prøve ut ting, og då vi kom til spørsmålet om konfirmasjon, sa eg ifrå heime at eg ikkje ville bli konfirmert. Eg syntest vel det var å love noko meir enn eg kunne stå for og ville ikkje bli konfirmert for å få pengar. Men mor mi bestemte at konfirmerast skulle eg, fordi eg var tvilling, så

Bjørgvin bispedømme har i følgje Vårt Land hatt utfordringar med motstand mot kvinnelege prestar. No har Nordfjord tilsett ny prost, sokneprest Mari Saltkjel. Foto: Vårt Land.

då vi starta førebuingane, sa eg ifrå om at eg var der for å bli «tvangskonfirmert»! Men presten var klok og god, og konfirmasjonstida vart ei god tid, og tanken om at eg kunne bli prest, slo sterkt rot i meg i løpet av konfirmasjonstida.

Lærarskule og prestestudium

Eg gjekk vidaregåande heime i «Polen» og tok lærarhøgskulen i Bergen, så eg har pedagogisk kompetanse. Eg studerte og religionsvitenskap og litteraturvitenskap. Eg starta teologiutdanninga på MF (Menighetsfakultetet) i Oslo, men kom til Uppsala universitet som utvekslingsstudent, og det blei der eg fullførte teologiutdanninga og tok eksamen. Det var der eg hadde mitt praktikum, og så vil eg gjerne nemne at eg såg ei utlysing av eit stipend til ei faglitterær utdanning i Oslo. Eg søkte på dette, fekk stipendet og

tok utdanninga, og har dermed eksamen som faglitterær forfattar.

– Kva slags prest er du?

Eg er framleis glad i liturgi og glad i gudstenesta! Eg likar godt å synge og å vere ein syngande liturg, eller å «messe», som ein gjerne seier. Det gjev ei god oppleveling, og det står seg godt i den lange tradisjonen som messeledda våre står i, og eg trur at mange opplever ein tilleggskvalitet når messeledda blir godt framførte. Men misforstå meg ikkje. Eg meiner at prestar som ikkje syng, er fullverdige liturgar! – Og så salmane, då. Dei er ein rikdom både teologisk og kunstnarleg sett. Her kan alle ta del, ta dei sterke salmetekstane i eigen munn og bruke dei vakre salmetonane i felles formidling av innhaldet i frelsa. Det er fellesskapsfremjande.

– Trur du at Jesus stod opp av grava? Eg spør fordi eg las ein bildetekst der det stod at du føler deg mest heime med Jesus på krossplassen. Betyr det at du ikkje er sikker på om oppstoda eigentleg har hendt?

At Kristus stod opp er heilt avgjerande for kristendomen. Utan oppstoda hadde det ikkje vore nokon kristendom! At Jesus stod opp og lever i dag, er viktig for meg, og noko eg tenkjer på kvar einaste dag. Men Jesu lidingsveg blei ikkje av den grunn redigert bort når evangelia skulle skrivast. Den viser oss Jesus og er noko vi treng for trua, ikkje minst i våre eigne tunge tider.

– Vil du seie noko om din familiesituasjon i dag?

Eg er skilt og har to born. Vi hadde fått begge borna då vi skilde oss i 2016. Å gå til det steget å skilje seg er noko av det såraste eg har gjort. Vi skulle så gjerne ha gjeve borna våre eit trygt og godt liv som ein samla familie. Men når vi ikkje greidde det, trur vi det er betre for dei no, sidan vi har klart å lage eit nytt liv som er godt nok for dei to. Og dei har ikkje mist pappaen sin. Han stiller opp for dei. Borna mine og eg bur i generasjonsbustad i Måløy. Eg har god hjelp frå mor mi og andre i flokken min, og dette var avgjerande for at eg kunne ta på meg jobben og svaret som prost.

Frå prest til prost

– Etter 14 år som prest i Hornindal og Vågsøy er du blitt prost i Nordfjord prosti og «sjef» for alle prestane. La oss først sjå litt på prostar og prosti i Bjørgvin bispedøme. I det som var Sogn og Fjordane er det tre prosti, Nordfjord, Sunnfjord og Sogn. I heile Bjørgvin er det elleve prosti i alt, som betyr at gamle Hordaland har åtte prosti. Vi skal ikkje gå inn på alle prostia, men trur du folk flest veit kvar grensene for Nordfjord prosti går?

Mari Saltkjel vart historisk som den første kvinna som vart innsett som prost i Nordfjord.

Det er ikkje å vente. Frå før var det slik at Nordfjord fogderi og Nordfjord prosti ikkje hadde dei same grensene, og etter at både fylke og kommunar har vore gjennom ei omstrukturering, er det ikkje sikkert alle har fått med seg slike ting. Men det er slik at Hornindal har hamna i Møre og Roms-

dal, og dermed i Møre bispedøme. Men elles er grensene som før. Det betyr at heile Bremanger ligg i Nordfjord prosti, slik det har gjort. Men Kinn kommune er delt slik at «gamle» Flora ligg i Sunnfjord prosti, og «gamle» Vågsøy ligg i Nordfjord prosti. Dermed er ikkje grensene endra. Likevel

måtte det bestemast no i omstruktureringa at slik skal det vere.

– Har de prostane noko med kvarandre å gjere?

Ja, så avgjort. Vi er biskopen sine representantar i kvar våre prosti og skal utføre det leiarskapet som biskopen vil ha

til kvar tid. Men vi blir samla to gonger kvart halvår. Då drøftar vi felles oppgåver og strategiar, eller får orientering om nye metodar eller ordningar. Det er mykje å lære, ikkje minst av kvarandre. Og vi har god kontakt mellom samlingane. For meg er dei andre viktige ressursar, og eg kjenner meg heldig og prioritert som kan hente kunnskap og råd frå åtte menn og tre kvinner.

– Vi har lese utlysingsteksten som var grunnlaget for søknaden din og vil gjerne at du kommenterer nokre av punkta der. Det står at prosten skal ha ansvar for «åndeleg leing». Det betyr vel at du har ansvar for at prestane forkynner den rette læra. Korleis kan du gjere det overfor «privatpraktiserande» teologar?

Alle ordinerte prestar har vore grundig vurderte før dei blei ordinerte, så det er ikkje eg som skal godkjenne dei. Men alle vi som er prestar, må vurdere vår eiga forkynning opp mot lære og tradisjon og gå inn i korleis trua skal uttrykkast til menneske i vår tid. Eg skal syte for at vi hjelper kvarandre til å lære av tilbakemelding, og at vi utfordrar oss sjølve som tolkande teologar. Dette er noko som også biskop Halvor har lagt vekt på.

– I utlysinga stod det og at du som prost skal motivere og leie medarbeidarar med «høg kompetanse». Det les eg som at kyrkja har kompetente folk også i andre stillingar enn prestestillingane, og at du skal inspirere og leie også dei? Er det slik du forstår det?

Mykje av det eg skal gjere saman med prestane, grip også inn i det ansvaret som andre tilsette har. Som døme kan eg nemne eit tema som vi skal ha på dagsordenen snart: funksjonshemming og kyrkja. Det handlar om at alt vi gjer, skal inkludere alle menneske, uavhengig av funksjonsgrad. Korleis skal vi få til det? Kvar er det noko som manglar, og kva gjer vi

for å gjere ting betre? Det er heilt klart at dette er eit tema som i høg grad vedkjem kateketar og diakonar, og som eg såleis har ansvar for å invitere med på tenlege måtar. Vi må lære av kvarandre på tvers av profesjonane. Men eg må få noko tid på meg til å gjere meg kjend med både prestar, andre tilsette og dei frivillige. I utgangspunktet meiner eg at vi har mykje å hente hos kvarandre om vi maktar å løfte blikket og lære av kvarandre og inspirere kvarandre.

– Prostevitjing skal du ha, seier instruksen. Kva skjer på ei prostevitjing?

Biskopen fører tilsyn med kyrkjelydane. Det gjer han ved visitas. Men det er mange sokn og kyrkjelydar å nå over, og det kan gå mange år frå den eine visitasen til den andre i eit sokn. Då kjem prostevitjinga inn som eit tiltak. Eg avtaler tid og kjem på besøk. Eg skal ha individuelle samtaler, men og møte med prestane, med andre tilsette (stabane) og gjerne med sokneråd og fellesråd. I første omgang treng eg å gjere meg kjend med korleis det står til, og eg vil lytte til korleis folk har det. Det er meininga å nå alle sokna i prostiet med vitjing kvart år.

– Korleis er det med prestesituasjonen i Nordfjord no ved starten av tenesta di?

Bra! Vi har prestar i alle stillingane. Rett nok er det takka vere pensjonerte prestar som bidrar. Som til dømes i Vågsøy, der Olaf Sigurd Gundersen fyller soknepreststillinga. Om ikkje så lenge er Harald Runde i Innvik pensjonert, og då skal ny prest tilsettjast der. Som prost kjenner eg ansvar for at ledige stillingar blir utlyste i tide, og at det ikkje går for lenge før ny prest er på plass. Eg har stadig kontakt med folk som er under utdanning for å finne gode søkerarar.

– Kva blir det aller viktigaste å gjere for deg som prost?

Det er eit svært spørsmål. Det er man-

ge viktige saker i kyrkja vår no for tida. På landsbasis går medlemstalet gradvis nedover. Det er også låge tal når det gjeld dåp. Vi skal finne ein ny måte å organisere kyrkja på, og den prosessen kan bli krevjande på mange plan både for fotfolket og «supporterane». Men eg har tru på Kyrkja. Det vil seie at eg har tru på Kristus! Det må vere eit felles mål å gjere gudstenestelivet til ein skatt for folk flest! At born og unge kjenner seg medrekna og finn det trygt og godt å vere med, at unge familiar, travle yrkesaktive personar, aldrande folk og gamlingar finn eit fellesskap og kan glede seg over å vere i lag og møte frelsa saman i liturgien, forkynninga og nattverden. Når gudstenesta blir senteret der diakonien, dåpsopplæringa, kyrkjemusikken, ungdomsarbeidet og alle våre andre tiltak hentar si kraft, vil kyrkja vår ha ei framtid i folket.

– Vi skulle eigenleg ha skrive om deg som skrivande person, gått nærmare inn på kva du tenkjer om den framtidige organiseringa av kyrkja, kva forhold du som prost vil ha til det frivillige kristelege arbeidet i organisasjonane, ikkje minst misjonsorganisasjonane, korleis du ser på at delar av lekmannsrørsla meir og meir organiserer seg som eigne kyrkjessamfunn, korleis vi skal ta vare på forholdet mellom kyrkja og dei lokale og sentrale politiske nivåa, og korleis vi best rekrutterer folk til sokneråd og fellesråd. For ikkje å seie korleis det blir med å få prestar til stillingane som blir ledige. Men det får vi kome tilbake til ved eit seinare høve.

Vidar prest hadde ei viktig rolle også på fest for medliturgane etterjulswinteren 2022.

Medliturg – eit framandt ord for mange, eller ...

TEKST: ARNE EIKENES
FOTO: LARS-BJARTE OSLAND.

Eitt av måla for ei gudsteneste i kyrkja vår er at alle frammøtte skal vere medverkande, mellom anna gjennom salmesong og framseiing av bøner og truedkjennung. I ordninga for gudstenesta som kom på 1970-talet, vart det opna for meir involvering av kyrkjelyden i gudstenes-

tene. I nokre kyrkjelydar førte dette med seg endringar, i andre kyrkjelydar gjekk li-vet vidare etter tidlegare opptrakka spor. Så, i 2011, kom det inn ei nyordning, eit nytt element og eit nytt ord for dei fleste av oss – medliturg/medliturgar. Framleis har først og fremst presten (liturgen) og

organisten eit hovudansvar i gudstenes- ta, men medliturgordninga har opna for meir involvering av langt fleire i kyrkjely- den. Vi vil sjå litt på kva som ligg i omgre- pet medliturg, kva oppgåver medliturgen kan ha, og korleis dette fungerer her hos oss i Gloppen sokn.

GUDSTENESTEREFORMA I 2011

Fleire nyordningar vart innførte ved gudstenestereforma i 2011, men her skal vi først og fremst ta føre oss ordninga med medliturgar. Framleis er det presten/liturgen som har hovudansvar for planlegging og gjennomføring av ei gudsteneste: «Liturgen har det overordna ansvaret med å førebu og gjennomføra hovudgudstenesta. Liturgen har rett til å ta avgjerder på alle andre område enn der andre har avgjerdsmakt.»

Oppgåvene til organist/kyrkjemusikar er mykje som før, med oppgåver knytte til val av salmar, musikk til liturgiske ledd og andre musikkinnslag.

MEDLITURGANE SINE OPPGÅVER

Vi hentar følgjande definisjon frå Ordning for gudstenesta: «Medliturgar er alle som i tillegg til liturgen gjer liturgiske oppgåver i gudstenesta.»

Javel. Men kva er så oppgåvene som er lagde til medliturgane? I «Ordning for hovudgudsteneste» er det nemnt ledd som medliturgane skal utføre og ledd som dei kan utføre. I staden for å gå nærmare inn i dei ulike vala som kan gjerast, vel vi her å sjå på kva oppgåver medliturgane normalt har ansvar for i Gloppen.

Vanlegvis står det ein medliturg eller to bak i kyrkja og ønskjer deltakarane velkomne til kyrkje, samstundes som dei deler ut salmebok og informasjonshefte. Er det dåp i gudstenesta, vil gjerne medliturgane hjelpe dåpsfølget med praktiske forhold, som til dømes å finne plassane sine i kyrkja.

Etter at kyrkjeklokkena har ringt inn til samling, er det ein medliturg si oppgåve å ønskje deltakarane velkomne og gje ein kort informasjon om gudstenesta.

Neste oppgåve er å be det som blir kalla samlingsbøna. Vanlegvis vil det også vere medliturgar som les dei to første tekst-

lesingane, oftast ein tekst frå Det gamle testamentet og ein tekst frå Det nye testamentet.

Etter preika har medliturgane ansvar for kunngjeringar og orienteringar som skal gjevast. I «Bøn for kyrkja og verda» er det vanleg at medliturgane deltek på ulike måtar. Det kan vere to som ber vekselvis, eller bøna kan framførast i dialog med presten. Bønene kan vere standardbøner, eller dei kan vere fritt utforma av prest eller medliturg(ar).

Mykje kom i ulage med koronapandemien. Mellom anna kunne det ikkje takast opp vanleg offer lenger. Medliturgane hadde tidlegare ansvaret for å ta opp offer og å telje opp midlane etter gudstenesta. Ordninga med vipps vart ei naturleg, og på mange måtar god, reser veløysing. No blir det spennande å sjå om ordninga med gang rundt altaret, eller opptak av offer i kyrkjebenkane, tek seg opp att.

Utdeling av nattverd var frå gammalt presten si oppgåve åleine. No er det vanleg at han har med seg ein medarbeidar. Dette er ei oppgåve for medliturgane. Som i samfunnet elles er vi i dag vane med ein raskare puls i gudstenestene enn det som var vanleg tidlegare. Eit argument for at det skal vere to som deler ut nattverden, er nok rett og slett praktisk – ein sparer tid. Men ikkje minst vil mange oppleve det som fint og positivt at det er ei «vanleg» kvinne eller mann som deler ut saman med presten.

I Gloppen sokn er det innarbeidd ei fast ordning med medliturggrupper. I kvar gruppe er det 3–6 personar som får tildelt nokre gudstenester gjennom året som dei får ansvar for. Ordninga vart til etter litt prøving og famling i starten. I ein del år, til han døydde, var det Olav Søreide sitt ansvar å ajourføre gruppene, sette opp kva gudstenester dei ulike gruppene

Det er godt å bli ønskt velkommen på ein fin måte. Her er det Berit Gloppestad som ønskjer velkommen og deler ut salmebok og program for gudstenesta.

skulle ha ansvar for etc. I dag er det Beate Kornberg som utfører denne tenesta, og det er difor naturleg å ta ein prat med henne om arbeidet ho utfører.

BEATE KORNBERG – TILRETTELEGGING OG ORGANISERING AV MEDLITURGORDNINGA

- Beate, du har lang erfaring som medarbeidar i den lokale kyrkja. Kvifor har du teke på deg akkurat denne oppgåva med å «halde orden på» medliturgane og medliturggruppene?

- Ja, det er rett at eg har vore med i det lokale kyrkjelydsarbeidet i bra mange år. Eg var leiar i soknerådet i førre periode og kjenner difor godt til endringane i gudstenestereforma. Då eg gjekk ut av soknerådet, var arbeidet med å organisere medliturggruppene ei oppgåve som eg hadde lydt til å bidra med vidare, i tillegg til å vere aktiv i ei av gruppene.

Beate brukar nokre timar i halvåret på å sette opp gjennomarbeidde tenestelister for medliturgane for komande halvår.

- Kva går arbeidet ditt ut på? Er det spesielle utfordringar som du må ta omsyn til?

- To gonger i året får eg preikelista frå soknepresten, som går eit halvår fram i tid. Først ser eg på kor mange gudstenester det skal vere i kyrkjene i soknet vårt og kva type gudsteneste som er sett opp. Ut frå dette lagar eg eit oppsett over kva grupper som skal ha ansvar for dei ulike gudstenestene. Eg prøver å ta omsyn til at det vert ei rimeleg fordeling over tid. Det inneber mellom anna at dei fleste gruppene ikkje vert med i berre ei kyrkje, og eg prøver også å fordele arbeidet slik at gruppene vekslar på å ha dei enklare og meir arbeidskrevjande gudstenestene. I høgtidene prøver eg å ta omsyn til kva for ei kyrkje dei opphavelig har si tilknyting til.

- Kor mange medliturggrupper er i sving i Gloppe sokn no?

- I dag har vi 12 «vanlege» grupper i soknet. Ei av gruppene har særskilt ansvaret for gudstenester i Sandane kyrkje,

som er særskilt tilrettelagt for at barn og unge kan delta aktivt i gudstenesta. Elevar og lærarar ved folkehøgskulen vår har ansvar for ei gudsteneste kvar haust. I tillegg er det ei eiga gruppe som deltek når prestane har gudsteneste på omsorgssenteret, og elles har soknerådet ansvaret for konfirmasjonsgudstenestene og gudstenesta på Sandane-dagane.

- Her snakkar vi altså om mange menneske som gjennom året medverkar i gudstenestene.

- Ja, dei er mange, og dei utgjer litt av ein ressurs! Mange ulike stemmer er med og styrker fellesskapet. Akkurat det er så flott!

- Er kvar gruppe med på mange gudstenester i halvåret?

- Dei fleste gruppene får to eller tre oppdrag i halvåret. Så generelt vil eg tru at det er ei grei oppgåve å skulle delta som medliturg fem gonger gjennom eit kalenderår.

- Er alt vel? Ser du utfordringar?

- Utfordringar – ja, så absolutt. Vi skulle veldig gjerne hatt fleire yngre med i gruppene. Det er fint med dei mange godt vaksne medliturgane, men det ville vore ein styrke om gruppene i større grad var sette saman av både yngre og eldre. Ja, vi kunne gjerne hatt grupper med berre yngre menneske. Variasjon og mangfald er ofte ein god ting! Skulle nokon lese dette og tenkje at ei medliturgoppgåve kunne vere noko for meg, så ta kontakt – med meg eller einkvan som har arbeidet sitt i kyrkja. Vi er opne for å ta nye medlemer inn i eksisterande grupper, og vi er opne for at nokon går saman og etablerer nye grupper.

PER STÅLE HUSEVÅG – MEDLITURGORDNINGA SETT FRÅ KYRKJEBENKEN

- Per Ståle – du er ein kar som går til kyrkje og som har tankar om det som skjer i ei gudsteneste i kyrkjene våre i Gloppe. Kva tenkjer du om endringane som kom inn i kyrkja med medliturgordninga?

- Eg må innrømme at det var litt uvant i starten. Tidlegare hadde vi klokkaren som fylte fleire av dei funksjonane som medliturgane har i dag. Kanskje skulle eg ikkje nemne namn, men Oddlaug Vereide hadde ein personleg og inderleg måte å lese tekstane på. Det var fint å høre på henne! Eg sakna henne i starten.

Men ordninga har vorte finare med tida for meg. Det er flott at folk vert utforda, og det er fint at medliturgane kan ha ulik bakgrunn og ballast. Eg ser at dei tek oppdraget på alvor. Dei har fått ei oppgåve som dei ønskjer å gjennomføre på ein god måte. Dei fleste medliturgane ser eg er det vi kan kalle «kyrkjeaktive». Det er fint, men eg skulle ønskje at endå fleire kunne ta på seg oppgåva.

- Kva tenkjer du om at svært mange av medliturgane er godt vaksne? Burde fleire yngre ta på seg eit slikt oppdrag?

- Ja, det hadde sjølv sagt vore spennande med fleire unge medliturgar. Men det er mange som vil ha ein bit av dei unge. Det vert forventa at dei hjelper til og engasjerer seg i mange samanhengar, gjerne i lag og organisasjonar der barna og ungdomane deira er aktive. Mange av medliturgane er pensjonistar, og det er berre naturleg at dei har meir tid til å ta på seg medliturgoppgåver. Eg er generelt imponert over kor flinke dei er. Mange av dei har hatt yrke der dei har vore vane med å stå framfor ei forsamling, og det kan merkast i måten dei gjennomfører oppgåvene på.

- Kva tenkjer du om at medliturgane er med og deler ut nattverden? Vert det mindre høgtidleg når dette ikkje berre vert gjort av ein prest?

- Eg tenkjer at det er fint at det har blitt slik. Eg føreset sjølv sagt at dei som går inn i ei slik rolle må ha tenkt over kva dei er med på. I lag med presten gjev dei eit sakrament til nattverdgjestene. Det er ei heilag handling. Jesu kropp og Jesu blod vert gjeve til oss, og vi får del i det han gjorde då han døydde og stod opp att for vår skuld.

VIDAR BJOTVEIT – SOKNEPREST I GLOPPEN SOKN

- Du ser medliturgane frå ein annan vinkel, Vidar. Du har ei teologisk utdanning, og du har arbeidd som prest før medliturgordninga vart innført. Kva tan kar har du om ordninga?

- Eg og vi i Gloppen er privilegerte som har ei god medliturgordning. Dette er frukt av godt arbeid under revisjonen av gudstenesteordninga. Det å samarbeide med ulike menneske i gudstenestene gjer noko med meg, eg lyt lytte meg inn til ulike «språk» i dei forskjellige gruppene. Alle gruppene har sin måte å løyse arbeidet på. Dette skjerpar meg. Eg kjenner

ansvaret mitt som leiar der eg ønskjer å gje rom for personleg preg inn i gudstnesta. Faren med stramme rammer kan bli manglende frimod til å skape personlege uttrykk.

Det er krevjande å samarbeide om gudstenestene frå grunnen av, men dette er noko eg kunne tenkt meg meir av. Elles tenkjer eg at for kyrkjelyden er det eit gode at det er ulike stemmer som ber

liturgien. Medliturgar blir representantar for kyrkjelyden. Difor tenkjer eg at det er viktig med eit mangfold. Som fleire kunne eg ønskt meg endå fleire grupper, gjerne meir av typen born/ungdom. Men eg er stolt av at vi faktisk har så mange som vil delta i dette arbeidet.

Det betyr mykje for meg at det er eit VI som gjer teneste. Og eg håpar og trur at kyrkjelyden tenkjer likt med meg i dette.

Fredskonsert

TEKST OG FOTO: GUNN HOLE

Heldigvis er det slik at når vonde og dramatiske ting skjer, utløyer det motkrefter. Den ufattelege tragedien vi har sett utspele seg i Ukraina, har skapt behov for å kome saman og for å hjelpe. Tanken på ein fredskonsert slo rot. Det var Gloppen sokneråd i samarbeid med lokale musikk-krefter som inviterte til fredskonsert i Sandane kyrkje 30. mars. Kyrkjerommet låg bada i eit rosa skjær, og dei ukrainske fargane gult og blått lyste opp på veggen. Det blei ein vakker, men alvorleg kveld for dei mange frammøtte.

Austrheim mannskor, Lovsongsgruppa, Hege Alme og Jørn Moen deltok på fredskonserten, og dessutan kantor Dorothee Raschwitz og kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen. Det gjorde eit sterkt inntrykk å lytte til Serhiy Hotsulyak frå Ukraina som på sitt eige språk las Salme 31. «Herre, eg søker tilflukt hos deg, lat meg aldri bli til skamme! Fri meg ut i di rettferd!»

Det var også høve til lystenning og refleksjon. Vipps-aksjonen gjekk til Kirkens Nødhjelp, Ukraina#658941.

Daglegliv i Russehol. Her er dei fem som budde i Russehol fra oktober 1944 til mai 1945. Framme frå venstre: Jakob og Nikolaj. Bak frå venstre: Andrej, Alex Krag, med høyretelefonar, og Filip. Foto: Olav Sande.

Med livet som innsats - hjelpte russiske krigsfangar

TEKST: SVERRE FOLKESTAD

For nokre tiår sidan høyrde eg filosof og idehistorikar Guttorm Fløistad halde forelesing for lærarar i Sogn og Fjordane. Mellom mykje anna var han og innom korleis mange av elevane lever liva sine framfor skjermar. Dei lar seg fascinere av det fantasiuniverset dei finn der, dei ser filmar, dei spelar spel i ei verd som er heilt lausriven frå den staden dei bur på. Denne problemstillinga er truleg enno meir aktuell i dag.

Og så kom han med ei oppmading. Skal

de i skulen kommunisere med elevane dykkar, må de først hente dei heim frå den oppdikta verda. Hente dei heim til klasseromma i den verkelege verda. Og det, meinte han, var ikkje så vanskeleg. I kvar einaste by, i kvar einaste bygd ligg det mykje spennande og ventar på å bli formidla. Det kan vere segner, det kan vere stader med ei spesiell historie eller det kan vere hendingar, gjerne av dramatisk art.

Fløistad sitt poeng var at det lokale

kan vere vel så spennande som det dei unge opplever framfor skjermen. Og det å kjenne nærmiljøet sitt, det å kjenne si nære soge skaper identitet og kjensle av å høre til, stå i ein samanheng både med dei du har rundt deg og med dei som har gått føre.

HENDINGAR KNYTER FOLK SAMAN

Der og då kom eg på noko eg opplevde då eg flytta til Gloppen i 1977. Den første forteljinga med lokalhistorisk innhald eg

fekk høyre, var historia om dei fire russefangane, Nikolaj, Filip, Jakob og Andrej, som rømde frå ein fangeleir på Sandane og som levde siste sju månadane av krigen i Russehol, ei fjellhole ute i Sandsstranda. Eg fekk presentert historia i fleire variantar. Somme visste mykje, andre berre dei grove trekka, men forteljinga var høgst levande, sjølv om det var 32–33 år sidan hendingane fann stad. Dette var noko glopparane var opptekne av, noko dei hadde felles.

Dei første gongane eg hørde historia, var det dramatikken som var i fokus. Det var forteljingane om korleis dei fire fekk hjelp til å kome seg ut i Russehol på Sørstranda. Forteljinga om då Alvhild og Kolbjørn Lyslo sykla føre gjennom Sandane på veg til Rygg, og Agnar Nyhagen kom etter med Nikolaj på bagasjebrettet med fare for å bli oppdaga av tyske vakter. Historia om Filip og Jakob som Sverre Skrivelvik følgde frå Fjellbygda til Andenes ein mørk oktoberkveld der dei i løynd fekk båtskyss til Sande. Forteljinga om Andrej som vart bandasjert til det ugjenkjennelege av lege Kolbjørn Lyslo og deretter frakta med sjukebil av Olav K. Henden frå Bukta til Sørstranda. Spennande forteljingar med fleire innslag av «det var nære på det hadde gått gale».

FORTELJINGA OM RUSSEHOLA I FRIVILLIGPERSPEKTIV

Så fekk eg for nokre veker sidan ei utfording om å skrive om denne hendinga i perspektiv av frivilligåret 2022. Då vert innfallsvinkelen ein noko annan. Då er det ikkje lenger det dramatiske som har hovudfokus. Då stiller ein andre spørsmål. Kva var det som gjorde at folk tok risikoen med å hjelpe fangane som var på flukt? Kvifor trassa dei truslane om straff? Kva var det som gjorde at fleire personar gjennom sju månader la ned mykje tid og

tanke for å forsyne dei med mat og anna dei trøng? Korleis var det å bere på løyndommen om russarane i hola der truleg ikkje ein gong deira nærmeste visste kva dei dreiv med? Korleis var det å leve med redsla for at tyskarane skulle finne ut kva dei heldt på med?

Sidan dei som var sentrale i arbeidet med å hjelpe russarane no er borte, får vi ikkje konkrete svar på desse spørsmåla. Men kanskje vil ein finne litt av forklaringa ved å gå attende til byrjinga på historia om russarane på Sandane og følgje den dei om lag 15 månadane som gjekk til dei fire fangane rømde. Fram til årsskiftet 1942/43 var det ikkje fastbuande tyskarar på Sandane. I januar 1943 vart Turnhallen, som stod der STIL-stova står i dag, rekvirert av tyskarar som flytte inn der. På grunn av lett tilkomst sjøvegen og kort veg til ulike bygningar, ønskte tyskarane å etablere store lager av matvarer, drikkevarer og anna på Sandane. Derifrå skulle mykje av varene fraktast til andre stader i distriktet.

I juni 1943 kom ei gruppe på om lag 25 russiske krigsfangar til Sandane. Det vart etablert ein fangeleir på Aabakken, på hammaren rett ovanfor dampskipaia. Eigedommen vart inngjerda med to rader med piggtråd. Her vart russefangane plasserte i dei gamle husa på eigedommen. På det meste var det om lag 35–40 mann i denne leiren, der dei hadde det svært kummerleg.

Russarane var henta til Sandane for å utføre arbeid for tyskarane. Tyskarane hadde tre brakker på Sandane. Dessutan hadde dei lager i folkeskulen, i bedehuset, i Aalandsbua, i ymse privathus og i Pelsdyrhallen på Øyrane. Det var og aktivitet med lossing av varer på dampskipaia. Under strengt vakthald måtte russarane utføre arbeid på dei stadane det var tysk aktivitet. I tillegg til det som alt er nemnt,

var russarane og med på å byggje tre store potetkjellarar i Øyna.

DET VEKS FRAM KJENNSKAP OG VENNSKAP

Dei fastbuande på Sandane vart etter kvart kjende med fangane. Dei vart ein del av daglelivet. Folk kunne sjå dei på veg til og frå arbeid under tilsyn av tyskarar. Nokre fekk nærbondskap med somme av fangane gjennom arbeidet sitt. Det galdt mellom anna Agnar Nyhagen, som var vaktmeister i Folkebadet. Han hadde nær sagt dagleg kontakt med fleire, særleg dei to som arbeidde på kjøkkenet i Turnhallen.

I ei særøppgåve frå 1983 gjev Kjersti Nyhagen, dotter til Ola Nyhagen og barnebarn til Agnar Nyhagen, oss eit lite innblikk i den kontakten bestefaren hadde med dei to fangane. Ho skriv:

«På kjøkkenet i Turnhallen var det to fangar jamt og hjelpte til. Det var Fjodr og «Tjukkefuglen». Det var tante Synneve som gav han dette namnet fordi ho hadde fått ein fugl av denne runde, smilande russaren. Bestefar min, Agnar Nyhagen, var vaktmeister i Folkebadet og vart såleis godt kjend med russarane som hadde sitt arbeid i Turnhallen. Den tyske kokken i Turnhallen var svært snill med russarane, og til jul i 1943 fekk Ola (11) og Synneve (6) lov til å gje dei julegåver. Elles spurde kokken bestefar av og til om han hadde nokre kle han kunne overlate til russarane, for det stod därleg til med kle.»

Ein annan som har skildra si oppleiving av den tida det var krigsfangar på Sandane, er Jon Hellesnes. Han er forfattar og professor emeritus i filosofi ved Universitetet i Tromsø. Han er fødd i 1939 og var såleis berre 5–6 år då dette hende. Han budde i eit hus like ved fangeleiren og har klare minne om denne tida. I boka *Ballongferda og andre skriftstykke* kan vi lese følgjande:

Rømelingane og dei fleste av hjelpesmennene samla i atelieret til fotograf Lyslo. Med på biletet er også tre andre russiske fangar som kom tilbake til Sandane ein tur etter frigjeringa. Framme frå venstre: Filip, Nikolaj, Alex Krag, Andrej og Jakob. Bak frå venstre: Karl Sande, Eirik Rygg, Sverre Skrivervik, Mitja Rutsikov, Olav K. Henden, ein russar, Sergej Ljalsjenko, Agnar Nyhagen, Edvin Sande, Jon Ravnestad og Jakob H. Rygg. Av dei sentrale hjelparane manglar Alvhild og Kolbjørn Lyslo. Foto: Lyslo.

«Trass i at det var forbode ut frå gjeldande lov og urett, fekk bygdefolk, inkludert småungar som meg, hove til å gi russarane mat. Utpå hausten kom folk endå til med varme klede og strikkesokkar for vinteren. Russarane gav sjølvlagt gjengåver: fint dekorerte skrin, ringar av kopar, og utskorne fuglar av tre. Kommunikasjonen gjekk greitt på ei blanding av russisk, fingerspråk og mimikk. Vaktsjefen var godt likt og blei kalla bestefar både av russarane og bygdefolk.»

«Fine sommarkveldar i juli og august var det russisk korsong. Fangane sette seg utanfor husa og tok tonen. Snart ljoma det fleirstemt russisk folkesong ut over heile Sandane. Publikum samla seg oppå knausar og berghamrar eller på vegen ved piggråden. Solisten som og var forsongar, var flink. Han blei heitande Opraen. Etter at songen var slutt, gjekk eg rundt i skogen og etterlikna det eg hadde

hørt. Eg song på «tullerussisk».»

Desse glimta syner at det etter kvart vaks fram ei form for vennskap, om enn på avstand, mellom lokalbefolkinga og russarane. Høge piggrådgjerde, strengt vakthald, språkvanskar og truslar om straff for dei som hadde kontakt med fangane sette klare grenser for kommunikasjonen, men det var tydeleg at folk på Sandane hadde medkjensle med fangane. Om fangane kom frå eit land langt borte, såg dei på dei som medmenneske som trong hjelp.

AGNAR NYHAGEN, KOLBJØRN LYSLO OG ALEX KRAG – SENTRALE PERSONAR

Ein som gjennom jobben fekk god kontakt med russarane, var den unge assistentlegen Kolbjørn Lyslo. Han var ofte i leiren når nokon av fangane var sjuke. Han hadde og fått tyskarane til å be-

tre på kosthaldet. Fangane både kjende og hadde tiltru til Kolbjørn Lyslo, og det var difor naturleg at han kom til å spele ei sentral rolle etter at fire av dei rømde.

Ein annan person som fekk mykje å seie for fangane var Alex Krag. Mor hans var russisk, og han snakka språket flytande. Han og ein kamerat hadde kome til Gloppen sommaren 1942 og hadde tenkt å rømme til England. Alex Krag vart verande i Gloppen og var med på skogsarbeid i Traudalen på Rygg. Med Agnar Nyhagen som mellommann fekk Alex Krag kontakt med nokre av fangane. Korleis kontakten oppstod fortel Kjersti Nyhagen i særoppgåva si.

«Bestefar fortel om dette: «Ein laurdag kom det ein framandkar i badet. Eg spurde etter namnet, som vi den gongen skrev i badeboka. Han svarte Krag, som eg oppfatta som førenamn, og då eg spurde om etternamn, svarte han Traudal. Så-

Fangeleiren på Aabakken ovanfor Dampsksipskaia. I tillegg til bustadhuset som vi ser på biletet, var der eit lite bakeri og ein smal fjøs. Fangane flytte inn i dei gamle husa i juni 1943.

leis vart han kalla Krag Traudal i badeboka. Etter kvart vart vi godt kjende, og ofte når han kom i badet om laurdagskvelden gjekk eg bort på kjøkenet og «lånte» russarane bort i badet, slik at Krag kunne prate med dei, medan eg heldt vakt i døra utanfor.» Alex Krag lurte seg og ein kveld inn i fangeleiren og prata med russarane.»

«ALVORLIG ADVARSEL MOT SAM-KVEM MED KRIGSFANGER»

20. september 1944 tok historia om russefangane på Sandane ei dramatisk vending. Då rømde fire av dei frå fangeleiren på Aabakken. Grunnen skulle vere at dei hadde hørt rykte om at dei skulle flyttast frå Sandane og kanskje sendast til Tyskland. Ingen lokale visste noko om rømminga. Dei første dagane etter rømminga heldt russarane seg i utmarka rundt Sandane og sökte ly i uthus og støyrlshus. I løpet av desse dagane var det

fleire som heilt tilfeldig møtte på dei, og eit par av dei fekk då overlevert brev som var stila til Kolbjørn Lyslo og Alex Krag. Desse breva tyder på at russarane på førehand både hadde tenkt og hadde tillit til at desse to personane kunne hjelpe dei.

I avisene kunne folk lese meldingar som streka under kva som kunne skje med dei som hjelpte krigsfangar. All hjelp til krigsfangar var strengt forbode, og å hjelpe dei under flukt, kunne føre til dødsstraff. Men denne trusselen var ikkje nok til å hindre at folk i lokalsamfunnet engasjerte seg då rømminga var eit faktum.

EI GRUPPE PÅ TRE SENTRALE I HJELPEARBEIDET

Etter kvart som det danna seg eit bilet av kva som hadde skjedd, samla ei gruppe på tre seg for å samrå seg om korleis dei best kunne hjelpe fangane til ein trygg

gøymestad. Dei tre var Kolbjørn Lyslo, Agnar Nyhagen og Jakob H. Rygg. Dei vurderte både støylar og utløer, men fann det for risikabelt. Jakob H. Rygg hadde hørt om nokre store fjellholer i Sandsmarka der det burde vere mogleg å overvinstre, og dei var samde om at målet måtte vere å samle russarane der.

Rømminga skjedde 20. september 1944. 30. september var Nikolaj på plass i hola. Dei neste to var Jakob og Filip som kom til hola 3. oktober. Først 8. oktober, 18 dagar etter rømminga, kom Andrej. Seinare slutta Alex Krag seg til dei. Passet hans hadde vorte beslaglagt, og han kjenne seg ikkje trygg.

NYE UTFORDRINGAR

Dei to vekene som hadde gått frå rømminga til den siste kom på plass, hadde nok vore nervepirrande veker for dei involverte i lokalsamfunnet. Men om rus-

sarane no var trygt på plass i hola, var ikkje utfordingane over. Dei måtte få på plass utstyr og ikkje minst måtte dei syte for mat til dei fem.

I starten var det Jakob H. Rygg og Edvin Sande som hadde den jobben, men då Jon Ravnstad og Karl Sande skulle til med vedhogst i Sandsstranda, tok dei over, og mest kvar dag heile vinteren rodde dei utover uansett ver. Det hende nok folk undra seg over at dei var tidleg ute, og at dei reiste sjølv i därleg ver.

Undra seg var det nok fleire som gjorde, for i løpet av tida russarane budde i hola, forsvann det matvarer på uforklarleg vis frå kjellarar, kvernhus og stabbur i bygda. Alt som vart teke av matvarer vart notert opp, og dei som hadde mist, fekk tilsvarande mengder tilbake etter krigen.

FRIGJERINGA – «EG HAR ALDRI VORE SÅ TRØYTT I HANDA ...»

Russarane og Alex Krag vart verande i hola til frigjerdingsdagen. Den 7. mai fekk dei beskjed om at krigen var over og at dei kunne kome ned i bygda dagen etter. Alex Krag fortel: «Dagen etter kom vi alt-så ned i bygda og var til festmiddag hjå Eirik H. Rygg. Vi vart vel mottekne av alle. Eg har aldri vore så trøytt i handa nokon gong som den dagen. Alle skulle helse på oss og ønskje oss til lukke med dagen og velkomme heim. Og så var det festar og festmåltid i det uendelege.»

Etter rømminga hadde russarane i fangeleiren på Sandane vorte flytta til Førde. Alex Krag fortel at etter frigjeringa kom det ti russarar frå Førde, tre frå Vadheim og to frå Bergen. Dei ville treffen kameratane sine som no var komne til rette og takke alle som hadde hjelpt dei den tida dei var på Sandane. «Folk tok vel imot alle desse. Dei vart innkvarterte på beste måte, fleire av dei hjå private», fortel Alex Krag. Nokre budde på Sandane, andre på Rygg.

MEDKJENSLE OG NESTEKJÆRLEIK

At dei tok vel imot dei som kom til Sandane etter frigjeringa, byggjer opp under det inntrykket ein sit att med når ein les soga om russefangane i Gloppe. Folk i bygda var opptekne av å hjelpe som best dei kunne. I dette arbeidet tok nokre svært store sjansar. Både dei som hjelpte dei til Russeholma og dei som hjelpte dei medan dei var der, hadde risikert strenge straffer, i verste fall dødsstraff, om dei hadde vorte oppdagata.

Trass i dette valde dei å hjelpe. Det var eit frivillig val basert på verdiar som medkjensle og nestekjærleik. Eit sterkt ønskje om å hjelpe medmenneske i naud må ha lege bak. Eg vil tru at der har hjelparane i Gloppe under krigen mykje til felles med dei som i dag både på eige initiativ og gjennom ulike hjelpeorganisasjonar legg ned ein imponerande innsats i farefulle situasjonar og konfliktar rundt i verda.

Både Jon Hellesnes og Kjersti Nyhagen gir hjelparane ros for deira mot og handlingar.

Jon Hellesnes skriv: «I maidagane 1945 bar russarane frå hola fram si varme takk til hjelparane sine. I takka deira låg det ei klar forståing av at det dei hadde opplevd var ein solidaritet utan grenser. Hjelpeaksjonen bar då i seg ein imponerande kombinasjon av mot og humanitet. Det tener folk i Gloppe til stor ære.»

Kjersti Nyhagen avsluttar si særoppgave slik: «Det vart eit strålende døme på innsats og offervilje, på vågemot og djervskap av bygda sine eigne. Det vart eit døme på nestekjærleik.»

RUSSEHOLA I DAG

I mange år var Russeholma prega av forfall, men i 1995 restaurerte ein dugnadsgjeng hola. Dei sette opp ei informasjonstavle og la ut gjestebok. Til no har godt og vel 7000 skrive seg i gjestebøkene. Frå ve-

gen ved Sandsstøylen er det god rås. Siste åra har Gloppe Sogelag hatt ansvaret for vedlikehaldet av Russeholma.

KJELDER:

Nyhagen, Kjersti: Dei russiske krigsfangane på Sandane og Russeholma, Særoppgave Gloppe ungdomsskule 1983

Lothe, Hjalmar: Då fire russarar rømde, Årbok for Nordfjord 1965

Hellesnes, Jon: Ballongferda og andre skriftstykke, Samlaget 2015

Sandal, Per: Bygdebok for Gloppe og Breim band 1, 1978

Firda Tidend: 26.08.2016

NIKOLAJ TSJITSJULIN

Trass i at det vaks fram eit nært venskap mellom dei fire russarane og hjelparane deira, hørde ein ingen ting frå dei etter at dei returnerte til Russland. Det fekk mange til å tru at dei kanskje ikkje lenger var i live. Men sommaren 2016 hadde ein russisk journalist intervjuet Nikolaj i byen Kemerovo i Sibir. Saka vart omtala i Firda Tidend 26. august det året. Nikolaj var då nærare 98 år og døydde få månader etter at intervjuet var gjort.

Selje kloster. Foto: Gunn Hole

Seljumannamesse

Laurdag kveld 2. juli kl. 18.00 blir det konsert i Selje kyrkje. Programmet er enno ikkje heilt klart, men organist John Inge Sigerland lovar ein flott konsert i Selje kyrkje i år også.

3. juli er det Seljumannamesse-gudsteneste på Selja kl. 12.00. Første båt går frå sørsida av Seljevågen kl. 09.30. Det er mogleg å kome med båt heilt ut til Klostervågen for dei som treng skyss heilt ut, opplyser ny leiar for Seljumannamesse-komiteen Inger Mette Seefland.

– Men det er lagt opp til at det går båt til Bø på innsida av Selja. Det er 1,5 km å gå frå kaia til klostret. Det er god sti med plankar der det kan vere blautt. Terrenget er relativt flatt, men litt opp og ned er det. Det går også sti rundt øya på andre sida og ein sti som går over høgdene på øya, om ein vil variere ruta. Pris for båten blir maks kr 160 for vaksne og 100 for barn til Bø (det kan bli billigare).

Tema for årets arrangement er

solidaritet. Sankta Sunniva var sjølv flyktning. Ho var ifølgje legenda ei kristen prinsesse som flykta frå å bli tvinga til å gifte seg med ein heidningkonge. Saman med sitt vesle følge hamna ho på øya Selja.

Sankta Sunniva er også ein god inngang til å bli kjend med Nordfjord og våre demokratiske verdiar, respekt for enkeltmennesket og menneskerettane.

Komiteen ønskjer at messa skal vere interessant for alle og inviterer til ein familieday på Selja og i Selje.

Seljumannamesse-komiteen består av ein medlem frå kvart av sokneråda i Stad kommune og noko andre ressurspersonar.

Predikant på gudstenesta i år er Ray Simpson (sjå eige oppslag). Michael Wohlenberg, tidlegare sokneprest i Selje, tolkar. Musikalsk leiar er organist i Selje John Inge Sigerland. Elles medverkar prestar frå heile fjorden saman med medliturgar frå sokna i Stad.

Keltisk pilegrimskonferanse 2. juli

LAURDAG

Kl. 09.00. Keltisk morgenbøn i Leikanger kyrkje med Ray Simpson og Michael Wohlenberg

Kl. 10.00. Keltisk pilegrimskonferanse på Stad hotell. Foredragshaldar Ray Simpson. Lunsj kl. 13.30. Påmelding (sjå link)

Kl. 15.30. Møte på Filadelfia Stadlandet. Raymond Larsen fortel om keltiske helgenar. Gratis inngang.

Kl. 18.00. Konsert i Selje kyrkje. Billettpris kr 250. Billettsal ved inngangen. Barn under 12 år gratis.

SUNDAG

Kl. 12.00. Seljumannamesse på Selja. Båttransport frå Selje sentrum. For rutetider og priser: klosterbåten.no. Har du spørsmål? Ta kontakt med pilegrimskoordinator Gunn Helgesen, tlf. 976 67 611

Ray Simpson er ein engelsk prest med bakgrunn i den anglikanske kyrkja. Han er forfattar av over 40 bøker om keltisk spiritualitet. Ray er ein av grunnleggjarane av den økumeniske og internasjonale Aidan- og Hilda-kommuniteten (Community of Aidan and Hilda, www.anamcara.no). I over 20 år budde Ray på Englands heilage øy Lindisfarne, der han har teke imot mange pilegrimar frå Noreg.

PÅMELDING

<https://forms.office.com/r/YqahkKBK22>

Pris for konferanse inkl. lunsj: kr 500. Fakturering i etterkant.

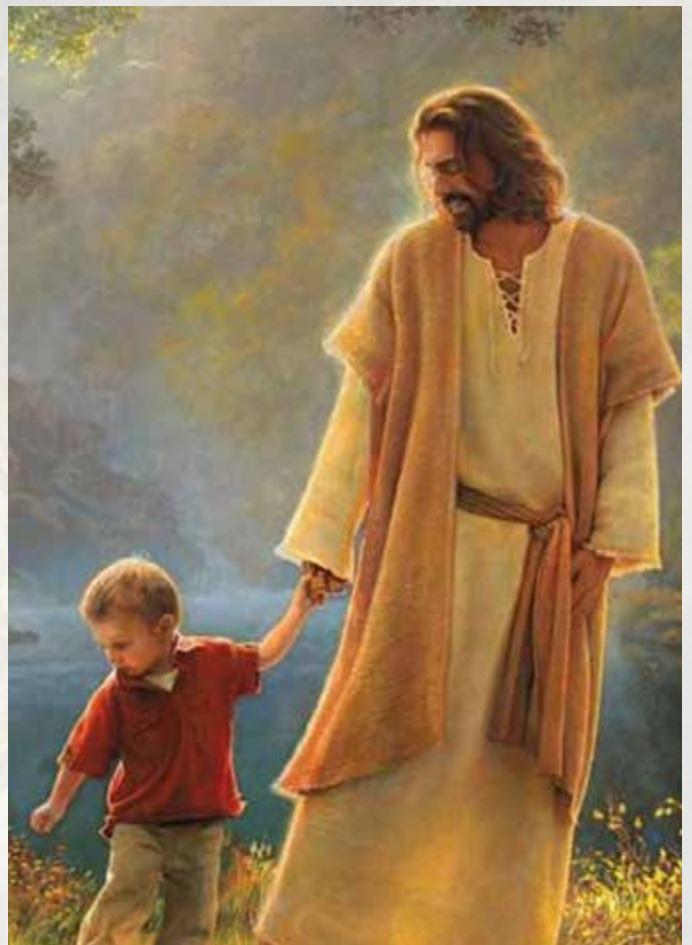
Korleis såg Jesus ut?

BARNESIDER VED GUNN HOLE

Har du av og til lurt på korleis Jesus såg ut? Det er ikkje lett å vite i dag, for det er omrent 2000 år sidan han budde her på jorda, og på den tida hadde dei ikkje fotoapparat og kunne ta bilde av han.

Her ser du eit måleri som viser Jesus slik målaren tenkte at han såg ut. Vi ser Jesus på tur med ein liten gut. Jesus hadde truleg mørkt hår og mørke auge, for det var mest vanleg der han budde. Men det vi kan vere heilt sikre på, er at Jesus var glad i alle menneske og ville at vi skulle ha det godt.

Eg trur at han såg med milde og kjærlege auge på dei han snakka med, og høyrdé på dei. Slik er Jesus i dag og. Han forstår oss, og det går an å prate med han om alt. Det er å be. Her på barnesidene finn du fire barnebøner som er veldig fine.

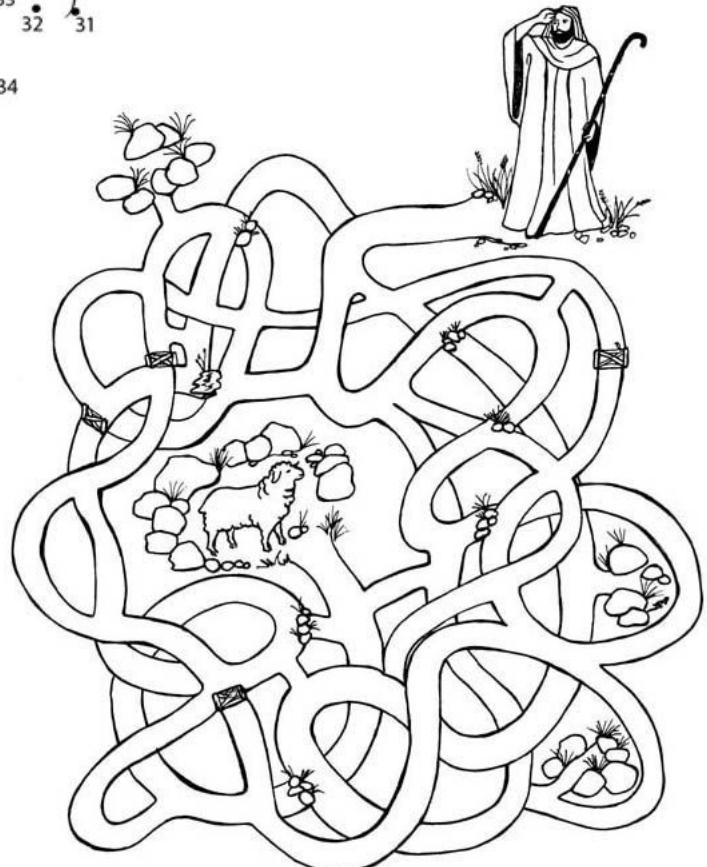
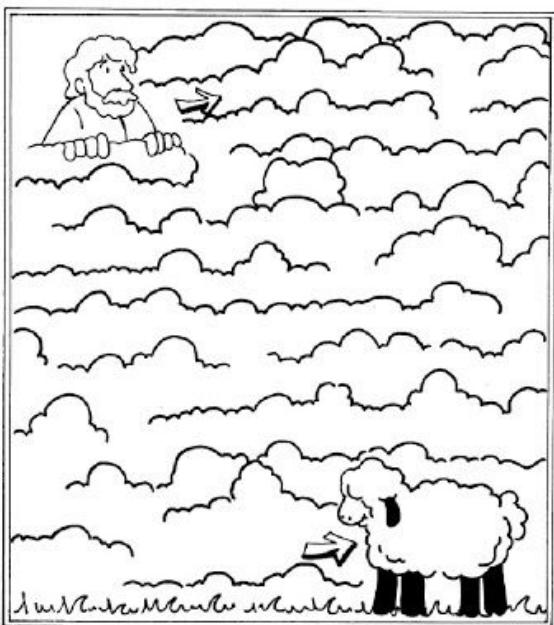

Jesus, du er glad i meg!
Takk for alt eg får frå deg.
Kom til oss som du har lova.
Ver hos meg når eg skal sova.
Hjelp kvart barn på denne jord.
Søsken, vener, far og mor.

Takk min Gud for heile meg.
Hjartet, håret, hovudet mitt,
fötene som du har gitt,
ryggen, magen, hud og hender,
auge, øyre, munn og tenner!
Takk min Gud for heile meg!
Alltid vil eg takke deg.

Gud, som har oss alle kjær,
sjå til meg som liten er.
Kvar eg meg i verda vender,
er eg trygg i dine hender.
Gråt og glede skifter her,
du, vår Far, er alltid nær.

Kjære Gud, ta handa mi.
Slepp ho aldri ut av di.
Lei meg på din veg i dag.
Gjer meg trygg og god og glad.

Jesus samanlikna oss menneske med sauер som av og til går seg heilt vill og ikkje finn tilbake til han og flokken hans. Jesus vil leite etter oss heilt til han finn oss!

Her ser du nokre kjekke oppgåver som viser dette. No treng du blyant og viskelêr.

Lukke til!

Jenny Austrheim, trufast misjonskvinne, har runda 100 år

TEKST: HARALD ASKE

Det er skrive mange artiklar om den aktive dama, seinast i Firda Tidend hausten 2021, men denne gongen vil Kyrkjebladet fokusere på hennar engasjement og innsats for misjonen gjennom eit langt liv.

9. april 2022 runda Jenny 100 år. Oppveksten var i Oppstryn der ho opplevde at mange predikantar budde i heimen deira på sine rundreiser. Mor til Jenny var med i misjonsforeining i heimbygda. Som ungdomar fekk dei også lov til å vere med i det frilynde ungdomslaget, men det var forventa at dei var med til kyrkje når søndagen kom.

Jenny kom til Gloppe som tenestejente på Slagstad, gifta seg etter ei tid med Johan J. Austrheim, og dei busette seg på Døsen. Dei fekk fire born, har elleve barneborn og 20 oldeborn. Ho fortel at medan borna var små, var ho mor og ikkje aktivt med i lagsarbeid. Ho karakteriserer seg sjølv som eit ja-menneske, så då ho vart med i bondekvinnelaget, tok ho jobben som skrivar i laget. «Er du med i eit lag, bør kvar yte noko», forklrarar ho. Etter kvart vart ho med i misjonsforeiningar både på Austrheim og Sandane.

På Sandane møttest indremisjonsforeininga i Sandane bedehus. Det var Oddrun Austrheim som var leiar i denne foreininga. Med tida har foreininga blitt til nokre få damer som no møttest heime hos Jenny i Åsavegen 155 på Kleivedammen. Ho har også vore aktiv i Det Norske Misjonsselskap (NMS). Opp gjennom åra

har basarar og misjonsmesser vore viktige inntektskjelder for misjonen. Og til basarane trengst det gevinstar. Jenny har brukt av tida si i vevstolen gjennom mange tiår og gitt teppe som gevinstar i rikt mon.

I 1983 var ho med på å få i gang misjonsmesse for NMS på Nordfjordeid. Her hadde ho alltid med gevinstar som teppe eller lefser. Etter at Johan og Jenny kjøpte hus på Kleivedammen, vart ho med i Eide og Evebø misjonsforeining.

Kyrkjebladet har spurt 100-åringen om kva som har vore drivkrafta i hennar lange

teneste for misjonen og Guds rike. – Det største er at Jesus er komen som frelsaren. Så mange som råd er må få kjenne Jesus! Eg ber om at andre skal få tru på Jesus, og det er spennande.

Det åndelege og det praktiske går hand i hand for den friske dama. Ho lagar middagen sin sjølv og steller seg sjølv, men har fått og får mykje god hjelp av familien til ein del praktisk arbeid. Det er ho takksam for – og seier det! Og vi takkar for praten, men mest av alt for hennar store innsats for å skaffe midlar til misjonen si sak.

Jenny feira 100-årsdagen sin på Gloppe Hotell palmesøndag 10. april.
Foto: Harald Aske.

Ein del av medlemmane i NMS-foreininga på Austrheim samla hos Signy i Sjureselet på Austrheimsstøylen. Frå venstre Jenny Austrheim, Ingrid Austrheim, Bergit Gimmestad, Solveig Hauge, Oddrun Austrheim, Anna Austrheim og Valborg Hauge. Fotograf er Signy Austrheim. Takk til Kjellrun Hovstad for biletet og informasjon.

Det er ikkje mange forunt å få 100 lys på kaka si. Stor stas for store og små der barneborn og oldeborn fekk vere med på å blåse ut alle lysa.
Foto: Ingebjørg Isane Fure.

Minneord for Asbjørg Apalset

TEKST: HARALD ASKE,
MED GOD STØTTE FRÅ VITAEN
BORNA SKREIV TIL GRAVFERDSDAGEN.

Asbjørg blei fødd i 1942 og vokste opp i Leksvik i Nord-Trøndelag. Gardsarbeidet var det mor Ellen og borna som stod for. Faren arbeidde utanom som snikkar og seinare fabrikkarbeidar.

Etter folkeskule og framhaldsskule tok ho opptaksprøve til Orkdal offentlege landsgymnas hausten 1958 og visste ikkje anna enn at ho skulle testast i ein del fag skriftleg og munnleg. Heldigvis var ho i den halvparten som kom inn på skulen.

Ho var glad i å lese og “var boksjuk fødd”, som Garborg seier det. Ei teoretisk utdanning verka som det beste alternativet. Universitetet i Oslo blei nok valt fordi broder Erling og onkel Hans allereie var der.

I Oslo møtte ho Jakob frå Gloppen, og det blei dei to. Asbjørg og Jakob budde i Oslo til ho var ferdig med hovudfag i norsk i 1972. Der blei Ellen og Ola fødde, og etter flytting til Apalset kom Astrid

og Åshild. Det blei ei travle tid med fire små ungar, ein nedsliten gard som skulle byggast opp igjen, og ein mann som var mykje vekke for å drive politisk arbeid. Det kunne derfor kjennast som eit kjærkome avbrekk frå livet som bonde og småbarnsmor då ho to somrar studerte pedagogikk på Notodden. Etter kvart blei det lektorjobb på Firda gymnas, noko som gav henne mykje glede og høge stilbunkar som skulle rettast om kveldane.

Asbjørg var aktiv i ei rekke lag og organisasjoner. Etter at ungane var ute av «reiret», vart ho med i Vereide kyrkjekor, der ho fann sin plass mellom sopranane. Trufast møtte ho opp på øvingane, og koret kunne alltid stole på Asbjørg. Ho nemnde også at ho sette spesiell pris på «Foreininga» og «Tolvaren» i tillegg til ungane i nablaget. Etter at Jakob brått døydde i 1998, byrja ein ny epoke. Ho blei

ivrig til å gå tur i skogen ovanfor Apalset. Der møtte ho ofte andre nabobar og turgåurar og slo av ein prat. Ein skal alltid bruke tida godt, og ho strikka medan ho såg på TV – for å gjere noko nyttig samtidig. Det blei ein del babyteppe til sjukehus i Nepal i tillegg til labbar til fjern og nær. Asbjørg var ei kunnskapsrik dame, men ho var likevel aldri belærande. På tross av sjukdom og at dei gode dagane blei færre, heldt ho humøret oppe og var alltid oppteken av å løyse kryssord.

Leseglede hadde ho med seg heile livet, og dei seinare åra presenterte ho utvalde gullkorn i spalta «Asbjørgs klipp» i Kyrkjebladet. Vi lyser fred over Asbjørg Apalset sitt gode minne og presenterer eitt av hennar bidrag i «Asbjørgs klipp» i eit tidlegare kyrkjeblad.

Gustava Kielland (1800–1889) vert kalla kvinneforeininga si mor.

Utkippet denne gongen er henta frå hennar bok «Erindringer fra mitt liv». Denne boka skreiv ho ikkje, men dikterte, då synet hennar var sterkt svekka. Ein vellukka augeoperasjon gjorde at ho fekk synet att få år før ho døydde. Gustava Kielland var gift med Gabriel Kielland, og begge var ihuga misjonsvener. Gustava var prestekone og skildrar i boka livet og oppgåvene på prestegardane dei budde på.

«I 1840, tror jeg, samlet et stort antall misjonsvenner fra hele landet seg i Stavanger til et stort misjonsmøte, Gabriel og jeg var der også. Det jeg hørte gjorde et sterkt inntrykk på meg, særleg ble jeg rystet ved en tale som prost Vogt fra Mandal holdt. Jeg ble så skamfull og så bedrøvet over at jeg hadde gjort så lite for misjonssaken, og aldri hadde hjulpet Gabriel med å arbeide for den. Da jeg kom hjem til Lyngdal, snakket jeg om dette med min kjære gamle Gunhild Oftebro og to andre bondekoner som jeg holdt meget av. Alle tre sympatiserte med meg, de ville gjerne at det skulle bli annerledes. Jeg foreslo da at vi fire, Gunhilds datter Maren og mine døtre – de to andre hadde ingen – skulle komme sammen i prestegården en gang i måneden og arbeide for misjonen. Dette ble med glede vedtatt, og dermed var foreningen stiftet og det lille sennepskornet nedlagt. Statuttene var få og enkle. På den bestemte dagen kunne enhver møte frem, så snart hun ville, og arbeide så lenge hun kunne og burde gjøre, uten å forsømme sin gjerning i hjemmet. Den lille misjonsbøssen fra Finnøy skulle da settes frem på bordet, og i den skulle alle legge to skilling, NB, om hun hadde lyst og råd til det. Når sauene var klippet høst og vår, skulle alle ta med seg en større eller mindre ulldott til møtet. Statuttene utvidet seg etter hvert som det ble flere medlemmer. Således ble det bestemt at møtene, som vanligvis ble holdt på prestegården, også iblant kunne holdes på andre gårder, hvis en eller annen av medlemmene ønsket det.»

Riddar av første klasse med røter fra Gloppen

Arild Bakke er barnebarn til Johnny Bakke, som var prest i Gloppen og Breim i mange år. Det er berre eit halvår sidan Arild Bakke var her og tala i ei gudstest neste i Vereide kyrkje. Han tykte det var stas å preike i kyrkja der bestefaren hadde vore prest.

Slik skriv NMS på sine nettsider: «Arild Bakke har vore misjonær for NMS på Madagaskar i 25 år. I dag (fredag 11.03) blei han utnemnt til Riddar av første klasse av Den Kongelege Norske Fortenesteordenen under ein lunsj i den norske ambassaden i Pretoria i Sør-Afrika.

Bakke får denne høgthenande utmerkinga på bakgrunn av arbeidet som norsk generalkonsul på Madagaskar frå 2009 til 2020. I tillegg han har vore misjonær for NMS (Det Norske Misjonsselskap) på Madagaskar i nesten 25 år. Inkludert barne- ungdomstid har Bakke budd 35 år på Madagaskar. Bakke er no busett i Sandnes med familien sin.

Sjølv vart Arild Bakke heilt mållaus og sett ut då han fekk beskjed om utmerkinga. «Jeg opplever det som en stor ære og glede å få denne påskjønnelsen. Jeg ser på dette som en anerkjennelse for det arbeidet jeg har fått gjøre for NMS og norske myndigheter gjennom mange år på Madagaskar. Jeg tenker at dette er en utmerkelse som jeg deler med NMS», seier Arild Bakke i en kommentar.»

Dugnadsgjengen: Sigrid og Rasmus Ommedal, Aud Kari Solheim, Margret Aa Djupvik, Narve Eimhjellen, Bjarte Eimhjellen, Oddvar Bjørlo, Anne Nilssen Magerøy, Anne Berit Selle og Kurt Djupvik. Med på dugnaden var også Kari Eimhjellen, Eli Myrhol Devik, Torleiv Straume, som kom med grus, Hildur Thingnes, som tok dette biletet, og Asbjørn Gjengedal som tok det andre biletet og skrev denne reportasjen.

Kom igjen på Nesholmen

AV ASBJØRN GJENGEDAL

Når snøen er borte, vaknar livet på nytt – også på Nesholmen. Då er tida komne til å gjere det store, vakre anlegget klart for ein ny sesong. Laurdag 7. mai var vi i gang med mange river og to traktorar. Nordavinden hjelpte til å få fart på visna blad og tørre kvister, sola lyste på nystelte blomsterbed og traktorane jamna ny grus på vegar og fotballbane. Flagget falda seg ut frå den eine stanga, medan den andre blei lagd ned og forsynt med ny snor. Det vekte minne om ringen av born og unge som starta kvar ny dag på leir med flagg-

heising. Denne 8. mai skulle vi heise flagget over heile landet med nytt alvor og ny glede over fridom og fred. Nesholmen har ei underleg makt til å skape glade minne. Synet av dei raudmåla husa ved vatnet og vakker utsikt mot naturen omkring minner om gode opplevelingar. Slike opplevelingar unner vi mange å få i komande dagar. Difor blei vi med på den årlege vårdugnaden. Vi skulle gjerne ha vore minst dobbelt så mange, men vi som var der, tykte plassen såg ryddig og fin ut då vi reiste derifrå. Og så fekk vi med oss endå

eit minne om det særmerkte fellesskapet og arbeidsgleda som slik dugnad skaper.

Sidan fyrste leiren på Nesholmen sommaren 1950 har tusentals born og unge, – og vaksne med, vore samla på denne staden. Nye bygningar og tiltak elles har gjort leirstaden stadig betre eigna til god og sunn livsutfaldning. Dette har lukkast fordi mange har sett kor viktig dette er. Så sette dei inn tid, krefter og pengar på bygging og vedlikehald. Og Gud har vel-signa innsatsen. Pandemien skapte man-

Anne Berit fordele oppgåver og sytte for mat og drikke.

ge hindringar også for leirliv og verksemد elles på Nesholmen. No er det ny vår med ny von og høve til ny vekst på denne varene staden. Planar er lagde for fleire leirar, andre tilskipingar og mottak av turistar. Programmet for denne sesongen er i hovudsak på plass. No gjeld det berre at folk møter fram. For det er folk som skal til. Vi er heldige som har Anne Berit Selle til dagleg leiar. Ho treng nokre løna med hjelparar for å halde drifta i gang. Men her er rikeleg rom for frivillige som vil ta del i dette meiningsfulle arbeidet. I dette frivilligåret 2022 skulle det ikkje mangle folk til innsats på Nesholmen!

Frå fyrste stund har Nesholmen på ein særleg måte retta seg inn mot framtida. Slik må det framleis vere. Det verdfulle anlegget i Hyen og all røynsle som følgjer med, må nyttast til å føre verket vidare så klokt som det kan gjerast. Nye krav til trygg utforming og endra tilhøve elles vil gje auka kostnader. Og det er gode grunnar for tiltak som gjer nokre av bygningane betre eigna til bruk av ulikt slag. Her er det viktig å lytte til dei som er inne i den daglege drifta av Nesholmen. I matøkta på dugnaden fekk vi godt høve til det. Både gammal og ny røynsle kom fram. Ikkje minst verdfull er kunnskap om kven som ønskjer å nytte staden til ulike tilskipingar. Det må vere med i utforminga av nye planar. Heile tida gjeld det at endå fleire ser kor viktig det er å ta vare på Nesholmen og samlast der. Det er lovande teikn på at det er i ferd med å skje. Vel møtt på Nesholmen!

Aktivitetar og andre hendingar

BABYSONG

For babyar frå ca. 1 md. og til ca. 1 år med følgje. Annankvar torsdag i Sandane kyrkje kl. 11.00. Matpakkelunsj kl. 12.00. Vi serverer kaffi og te. Oppstart: 8. september.

SMÅBARNSSAMLING

i Sandane kyrkje. Første samling 17. september.

SANDANE BARNEGOSPEL

For barn 4–10 år. Sandane kyrkje kl. 17.30. Oppstartdato for hausten kjem i neste nummer.

OPE HUS

For ungdomsskuleelevar. Sandane kyrkje måndagar kl. 19.30–21.30. Oppstartdato for hausten kjem i neste nummer.

VEREIDE SØNDAGSSKULE

For barn 0–12 år. Bygdehuset Haugtun på Vereide kl. 11.00–12.15. Opningsfest 4. september. Neste samling 18. september.

SANDANE SOUL CHILDREN

For alle 10–16 år som er glade i å synge. Øving kvar torsdag på Sandane bedehus kl. 18.30–20.00. Kontakt: Magnhild Husevåg, tlf. 95005745. Oppstart 25. august.

VEREIDE KYRKJEKOR

Øving kvar tysdag i Sandane kyrkje kl. 19.30–21.20. Oppstart 23. august.

Fleire arrangement kan bli lagde til etter at bladet er ferdig.
Følg også med på www.gloppen.kyrkja.no

6-åringane har fått si eiga kyrkjebok.

Palmesøndag i Sandane kyrkje

6-åringane fekk «Mi kyrkjebok»

TEKST OG FOTO: HARALD ASKE

Sandane kyrkje var full av forventningsfulle born, foreldre og anna kyrkjefolk då 6-åringane toga inn med «palmegreiner» i hendene. Og songen tona: «Hosianna Davids son! Velsigna vere han! Velsigna vere han som kjem i Herrens namn!» Det var ikkje til å ta feil av: Det er palmesøndag og det er påske. Sokneprest Vidar Bjotveit, pianist Morten Leirgul, medliturgane Elin Villung og Thor Horntvedt saman med kyrkjelydspedagog Simona Fraas Johnsen var dei som heldti i trådane og fekk alt til å gli som det skulle.

Til å tenne lys hadde Simona fått med seg Ane Johanne Mardal, og dei tente lys for kjærleik, forandring, rettferd, håp, vatn,

for fellesskapet og for den stille veka.

Ved å bruke kyrie frå Ukraina vart ein også mint på det forferdelege som skjer der borte. Herre, forbarm deg over oss!

Det var stor glede over at vi kunne samlast slik igjen etter pandemien. Flott med palmegreiner, flott med inntog! I preiketeksten fekk forsamlinga høyre om Maria som salva Jesus med kostbar salve. Ho gjorde noko som skapte god lukt, men først og fremst var det ei handling som peika framover mot det som skulle skje med Jesus på langfredag. «For ei sløsing!» sa nokre som var der. Men Jesus sa til dei at ho hadde gjort ei god gjerning og hadde salva han til gravferda.

TID FOR Å FÅ «MI KYRKJEBOK»

6-åringane vart ropte opp, ein etter ein, og stilte seg opp med boka si på kortribunen. Frå kyrkja si side er dette ein del av trusopplæringa, der ein vil legge til rette for at borna får lære om Gud og Jesus.

GRILLING

Utanfor kyrkja var det lagt opp til grilling. Nokre vaksne saman med ein del konfirmandtar hadde fått fyr på grillen ute, men i det ufyelege veret vart serveringa inne i kyrkjelydsdelen av kyrkja. Det var ei ordning folk sette pris på.

Illustrasjonsfoto

**Kan du hjelpe eit barn
eller ein ungdom som
har det vanskeleg?
No er det behov for fleire
fosterheimar i ditt
nærområde.**

Den norske kyrkja samarbeidar
med fosterheimstenesta
om å finne fosterheimar
i kyrkjelydane.

Meir informasjon om
fosterheim på
fosterheim.no

Matteusevangeliet ord for ord

TEKST OG FOTO: INGEBJØRG ISANE FURE

6. april var siste av 16 samlingar om Matteusevangeliet. Sigurd Vengen gav ein lærerik gjennomgang av heile evangeliet, og viste også kunst frå heile kyrkjhistoria knytt til tekstane. Det var godt frammøte gjennom heile serien.

På slutten vart det delt ut eit hefte på 72 sider med samandrag frå alle samlingane. Vidar prest har nokre eksemplar av hefta liggande, dersom fleire er interesserte. Hjarteleg takk til Sigurd og andre frivillige for solid gjennomføring!

Samling med Sølvi Hopland Aemmer i april

TEKST: INGEBJØRG ISANE FURE

Nærare 70 personar kom for å høre Sølvi Hopland Aemmer synge og snakke ut ifrå boka hennar: «Livsviktig. Om å ruste seg til reisa». Ho fortalte om korleis livet endra seg då mannen hennar vart sjuk og døydde for snart ni år sidan. Tilhøyrarane fekk innblikk i reisa hennar gjennom sorga, og korleis ho har funne att glede i li-

vet. Sølvi trekte fram at sorg kan også handle om andre tap i livet, og oppmoda om å av og til stoppe opp og rydde i «sekken» vi ber på før den blir for tung til dømes ved å snakke og setje ord på ting. Ei minnegåve til diakoniarbeidet gjorde at vi kunne få ein foredragshaldar utanfrå til denne inspirasjonssamlinga.

JORUNN EIKENES

Sjølvtillit, flagrante øyre og rabarbrasylte

I serien om gamle damer har vi i dag kome til tante Maria. Tante Maria var gammeltanta mi, ho budde på Laksevåg, ho var ganske rar, litt sprø og svært eigenrådig.

Vi kan starte med bilkøyringa. Sjå føre deg ei 80 år gammal dame med rikeleg sjølvtillit i ein liten, kvit VW Polo. Du kan gjerne kalle det ekstrem sport. Kvar sommar kørde ho frå Laksevåg til Gloppe, og du kan tru det vart god stemning det året ho skjønte at ho kunne ta av seg solbrillene i tunnelane på veg nordover.

Tante Maria var ikkje interessert i å bruke pengar på noko så simpelt som parkering eller bompengar. Søndagane fresa ho i andre gir frå Laksevåg og inn til Bergen sentrum. Gjerne fleire gongar om dagen, for søndagane var det gratis passering i bomringen og gratis parkering i sentrum. Om ho måtte inn til sentrum på vekedagane, hadde ho ein fast parkeringsplass – og ja, riktig gjetta – den einaste gratis parkeringsplassen som var å oppdrive i heile Bergen. Den hadde ho snusa seg fram til gjennom ivrig leiting, og viss nokon andre så mykje som prøvd å nærme seg denne parkeringsplassen når ho skulle bruke han, eller nokon ymta frampå at ho ikkje kunne parkere der, så fekk dei så øyra flagra. For kven var dei til å fortelje kva ho kunne og ikkje?

Tante Maria var botnlaust ærleg om politikarar, kjendisar, legar, butikkdamer, naboar og slektningar. Og det kosta henne null kaloriar å fortelje det direkte til den det gjaldt. Meg inkludert. Det var mykje ho syn-

test var rart med meg, og det fekk eg høyre. At eg for eksempel ikkje var god i matte, det kunne ho ikkje fatte gjekk an i vår familie. Og at eg var mørkredd, det var det dummaste ho hadde høyrt. Eg er A-menneske, og det syntest ho òg var veldig spesielt og rart. Eg burde vel klare å sitte oppe og snakke med henne eit stykke utover natta når eg var på besøk? Ein gong skulle eg hjelpe henne å rulle opp håret, og eg gjorde mitt beste for å snurre det tynne håret opp på rullane. Dommen kom lenge før eg var ferdig med oppdraget: «Jorunn, ditta her e'kje du gagni te!»

Men så har du den andre sida av denne dama. Tante Maria var så interessert og gjestfri. Ho inviterte oss grandtantebarna på bybesøk, kokte kaka til vi kom, dekte på med to glas til kvar

– eitt til juice og eitt til mjølk. Ho kjøpte inn akkurat det pålegget ho visste kvar av oss likte best, og ho serverte verdas beste heimelaga rabarbrasylte. Ho tok oss med til byen for å sjå på Statsraad Lehmkuhl og Bryggen (på søndagar, sjølvsagt), og ho spanderte tur på Fløyen.

Når eg skulle kome på besøk, hadde ho samla opp diverse prosjekt eg skulle hjelpe henne med, alt frå graving i hagen, saging av ved og måling av hus til vindaugvask og støvtørking. Og det var noko med det. Når tante Maria hadde planlagt akkurat desse oppgåvene til meg og skrytte uhemma undervegs, så kjende eg meg både viktig og

flink. (Heilt til episoden med desse hårrulla-ne, då.) Og når ho gledde seg så veldig til eg skulle kome på besøk, så gledde eg meg òg veldig til å treffé henne. Og når vi sat der i stova på kveldane, og ho intervjuja meg om alt i livet mitt, så kjende eg meg verkeleg både sett og møtt – uansett kor rar ho var. Slik betyr noko for ein tenåring.

Tante Maria og eg sjekkar sveisen etter eit bad i fjorden.

No er det mange år sidan tante Maria døydde. Både eg og andre har lett for å le av alt det rare ho sa og gjorde. Og eg tenkjer at det er lov – viss vi samtidig hugsar på at vi treng slike gamle, interesserte og gjestfrie gamletanter.

«Springbrett til smil og ettertanke»

TORALF DEHLI, VERBUM FORLAG
TILRETTELAGT AV HARALD ASKE

«I Springbrett til smil og ettertanke for midler Toralf Dehli historier fra sin egen hverdag og et mangeårig liv som prest. Gjennom en munter penn, et underliggende alvor og en god porsjon selvironi viser han leseren at hverdagen er full av slike verdifulle øyeblikk.»

«Sterk opplevelse er til å grunne på. Stopp opp, la dem slå rot en stund. Det er ikke alltid nødvendig å haste videre til neste.»

Kyrkjebladet har fått løyve til å plukke fra denne boka, så her er neste kapittel.

EN ADVOKAT OG EN RADAR-KONTROLL

Skal man alltid snakke sant? Det er konfirmanttime, og temaet er det åttende bud. Tid for å ta en prat rundt dette med løgn og sannhet. «Du skal ikke lyve» eller «Du skal ikke vitne falskt mot din neste» handler om ærlighet. Skal man alltid være ærlig? Engasjerte fjortenåringer er klare på at det skal man ikke. For det er ikke bestandig at det lønner seg.

Vi starter med Dagsrevyen. Forleden dukket det opp en smart kvinnelig forsvarsadvokat, som med lav, insisterende stemme og et blikk fullt av empati skulle kommentere en sak. Hennes klient hadde endret forklaring fordi han var grepert i å ha løyet for politiet. Nå er det vel ikke uvanlig at folk i politiets varetekts lyver, men det spesielle var advokatens empatiske forklaring på hvorfor klienten hadde

de endret forklaring. Advokaten sa: «Min klient hadde behov for å tale usant.»

Det er jo en sterk uttalelse, særlig for en jurist, som så langt jeg vet, skal veie rett mot urett og lov mot lovbrudd. Hun er sikkert et utmerket menneske og dyktig i sin profesjon, men jeg ville ikke satt henne til å undervise konfirmanter om det åttende bud. «Behov for å tale usant» betyr bare «lyst til å juge». Og har man lyst til det overfor politiet, er det fritt fram og høyst lovlige både her og der. Om man skal tolke en norsk jurist i beste sendetid.

Det er ikke lett å orientere seg i myladeret av løgn og sannhet. Det fins gule og hvite og svarte løgner, og det fins hele og halve og sikkert kvarte sannheter. «For å vitne om sannheten er jeg født», sa Jesus foran den romerske stattholder. Og Pilatus spør som så mange etter ham: «Hva er sannhet?»

Vi forlater Dagsrevyen og mesteparten av fleipen om å lyve og prøver å grave oss nedover mot noe sikkert å stå på. Guds kjøreregel nr. 8 må være gitt med en hensikt. – Hvis vi snakker sant, kan vi være trygge på hverandre, sa en lyslugget gutt til meg. – Da kan jeg være trygg på kameraten min.

Enkelt og greit. Sannhet og trygghet

hører sammen. Jeg er trygg så lenge jeg – og de andre – kjører på høyre side av veien. Skulle jeg bli lei og gå over på venstre side, mister jeg tryggheten i første sving. Og de andre mister også tryggheten.

Enkelt og greit. Om bare livet hadde vært sånn. Skal man alltid snakke sant?

Konfirmantene er sterkt uenige. – Under krigen var det mange som måtte lyve, sier en som hadde bestefar på Grini. Lyve for å dekke andre. – Er det ikke sånn at om man bare har to valg, og begge er like gale, så velger man vel det som er minst galt?

Slik funderer vi sammen og prøver å finne en plattform. Det er ikke enkelt, dette med løgn og sannhet i hverdagen.

Men å bevisstgjøre oss – på å leve sant – må være et mål for livet. Og en utfordring.

Jeg går hjem og kommer borti en radar-kontroll oppe i bakken. I veikanten står en bil parkert, og ved siden av den står en av mine tidligere konfirmanter. Han er ikke lykkelig. – Jasså, sier jeg. – Du ble visst stoppet i en kontroll? Hvordan gikk det? – Neida, svarte han. – Det ble nesten ingenting. Så svelger han og sukker. – Åleit, da. Jeg ska 'kke juge for deg. Fikk fire tusen i bot.

Og det var i grunnen en grei avslutning på en kveld om det åttende bud.

FLOTRE
MASKIN A/S
6826 Byrkjelo - tlf. 906 84 913 - 578 66 000

Mål service og kundeskap betyr noe
DATA INSTITUTTET
www.datainstituttet.no

FRYDENBØ
BILSENTER

 VEREIDE BLOMSTER
Blomster og hagesenter
telefon 57 86 51 07

NORDFJORD
folkehøgskule

b d huset

KULTUR & SELSKAP
BREIM

Eit unikt
forsamlingslokale!

bduhuset.no

Ryssdal kraft

 BYGGtorget
BYGGEVAREN BYRKJELO AS
Tlf. 57 02 01 60 / Mob. 908 90 791
Gamlevegen 2 - 6826 BYRKJELO

TRUCKNOR
SØGN OG FJORDANE

BRØDRENE AA

Taxi
BYRKJELO
TLF: 995 24 247

Kyrkjebladet takkar
våre lokale støttespelarar

Kontakt Bjørnar om di verksemdu ønskjer meir informasjon om annonsering
eller ønskjer å få tilsendt modulkart og prisliste.

Bjørnar Aske
Design & marknadsføring
INNHOLDSPARTNER™

bjornar.aske@innholdspartner.no | (+47) 901 37 252 | innholdspartner.no | Krånavegen 5, 6823 Sandane

OLAV HJELMESET A.S.
6823 Sandane
Tlf. 91 37 26 49
GRAVING - SPRENGING - TRANSPORT

EIDE SANDTAK A.S.
6823 SANDANE - TLF. 41 76 71 33

HJELMESET BETONG A.S.
TLF 57 86 63 60

BUNNPRIS

Firda elektro

Leif lote a.s.
ELEKTRO

Tannlege
Øyvind Seim

Tlf. 57 86 50 24

Tystad Blomster
Tlf 57 86 63 90 6823 SANDANE

- KONFIRMASJON
- BRYLLAUP
- GRAVFERD
- KVARDAG OG FEST

Velkommen innom!

Christina og
Arne Jostein Gimmestad
Telefon 911 29 818

DITT BYÅR I BYGDA
www.sandanegravferd.no
ajg@enivest.no

Vi hjelper deg også med:
- Gravstein
- Oppussing og tilføying av namn

NAKKESKADE

www.firdafysmed.no

DEKKSERVICE BREIM
Tlf: 901 24 701 / 915 94 885
www.dekkservicebreim.no

BOLSETH GLASS

norli

kontorspar
Sandane

LEIKER - BOKHANDEL - KONTORREKVISA

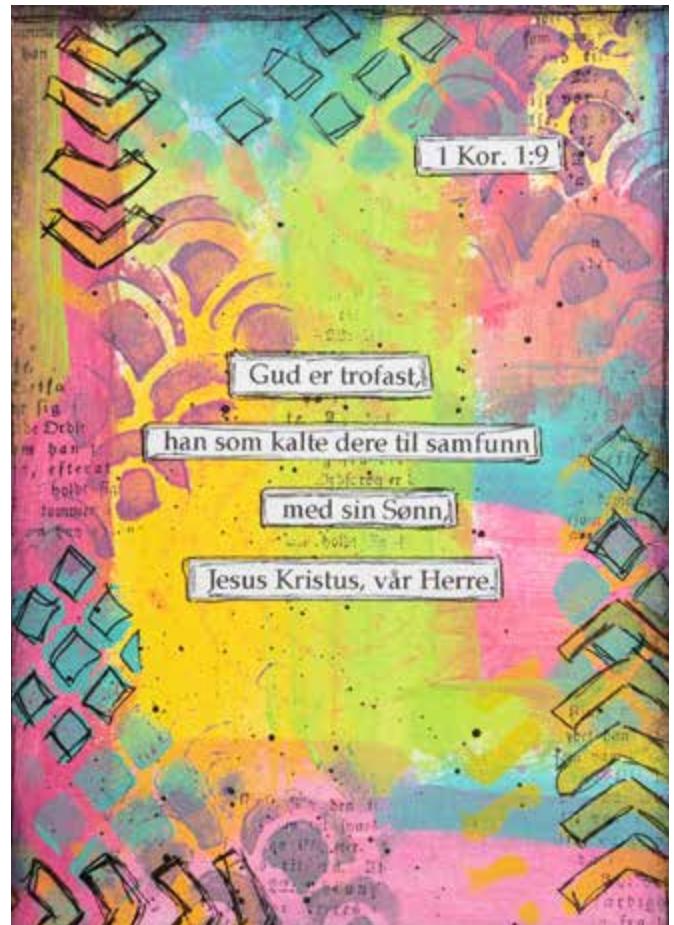
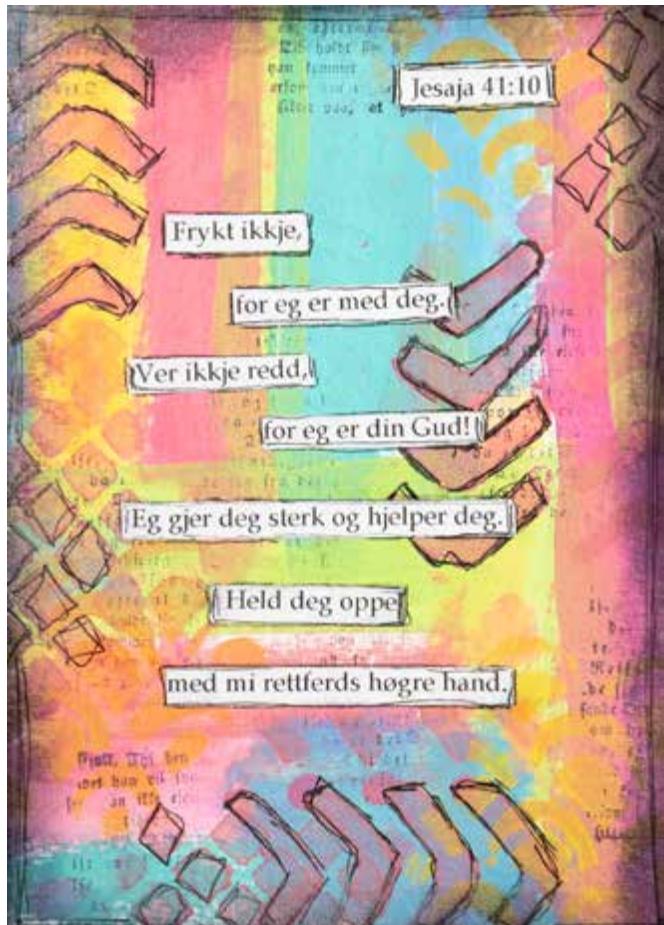
Ope 10-18 (15)

Norlisandane

Olav Oikenæs
BOK OG PAPIRAS
I sentrum siden 1915

Nordstrandsvegen 10
6823 Sandane
Tlf. 57 88 44 10
sandane@norli.no
www.norli.no

Bibelvers på postkort

TEKST: AUDHILD BOGSTAD
Foto: RUNAR SANDNES

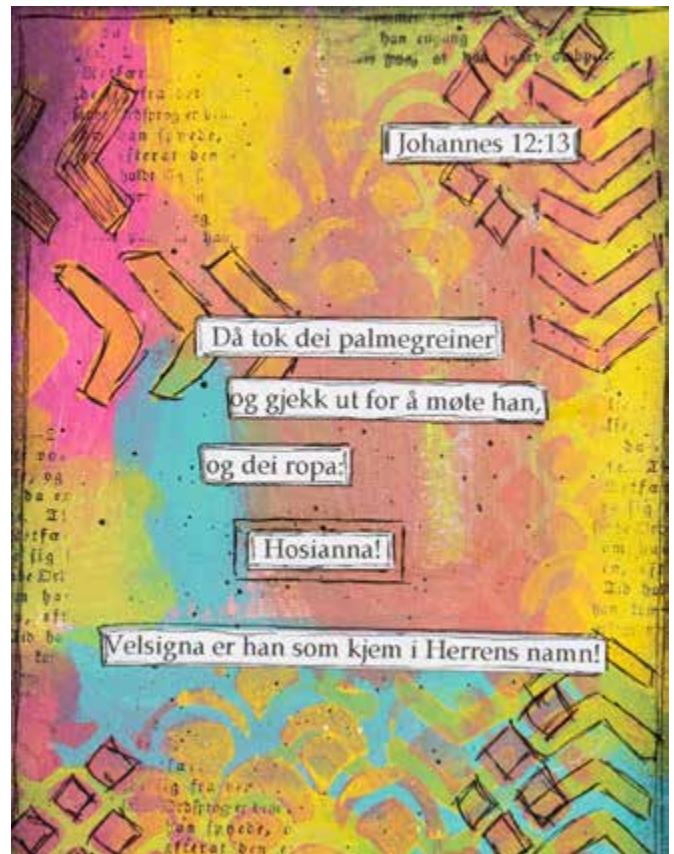
Dette var ein ide eg fekk etter å ha vore innom Pinterest på leit etter noko som fekk fart på kreativiteten. Eg har mangt eg vil lage, men somme tider står det bom fast. Då surfar eg Pinterest på jakt etter ny inspirasjon.

Der såg eg nokon hadde laga Art Trading Cards (ATC/bytte-kort som er 6,4 cm x 8,9 cm) med bibelvers på. Eg ville ha noko litt større, so ein fekk auge på bakgrunnen òg, og ikkje berre «motivet».

So kontakta eg vene på face-

book og spurde om dei ville dele deira favorittbibelvers eller eit vers dei ser opp til, med meg. Det ville dei. So no har eg printa ut bibelvers frå Det gamle og Det nye testamentet, laga fargerike bakgrunnar av akrylmåling, leika meg med ulike stensilar, stempel og limt på teksten.

So gjenstår det å sjå om dei 14 som bidrog med tekst synest dette vart bra, eller om dei gøymer det i ei skuff.

Friske fråspark

Oppvarming og reingjering

Det er ikkje alle som meistrar grammatikken like godt. Det fekk ein predikant oppleve då han kom til eit bedehus ein gong.

– Då vi hadde talt opp pengane frå kollektkorga, fekk eg vite at dei brukte å gje 30 kr av kollekten som betaling til dama som sørgte for reingjering av lokalelet. Dama stod der allereie, smilande og vennleg, med bytte og kost.

Eg gav henne 30 kr og bad henne skrive ei kvittering. Men det vegra ho seg for, grammatikk var ikkje hennar sterke side.

– Men ikkje ta det så høgtidleg, sa eg og gav henne ein papirlapp. – Skriv berre noko slikt som «Mottatt av sekretær Henden kr 30 for arbeid på bedehuset». Det klarar du sikkert.

– Eg får prøve, sa ho, bøygde seg over papiret og sukka tungt. Etter ei stund gav ho meg lappen der det stod: «Mottatt for oppvarming og reingjering av sekretær Henden – kr 30.»

Ho såg på meg med truskyldig blick og spurde: – Er det bra nok dette?

– Å jadå, svarte eg, og kjempa tappert for å halde meg alvorleg. – Det held i massevis. Men du skulle eigentleg hatt mykje meir i betaling for slik ein jobb.

– Neidå, eg skal ikkje ha meir enn det som er bestemt, svara ho, lukkeleg uvitande om kva ho hadde skrive.

Trøndersk

Kretsøta gir «fotfolket» høve til å kome med synspunkt av mange slag. Ikkje alle innlegg er like kortfatta. Heller ikkje i Melhus i 1989. Debatten hadde drege ut, og der var endå ein på talarlista, så ordstyraren gav vedkomande ordet saman med følgjande foramaning: – Du må vær' kort! Og fekk til svar: – Æ' ska snakk' fort i allfall!

Bispenominasjon

Gert Bjerløw frå Slagen var medlem av landsstyret i NMS på den tida det skulle utnemna ny biskop til Tønsberg. Men han gav kontant svar då han vart kontaktat om sitt syn på om dåverande generalsekretær i NMS, Odd Bondevik, kunne vere ein aktuell kandidat: – Man kan da ikke degradere en mann slik!

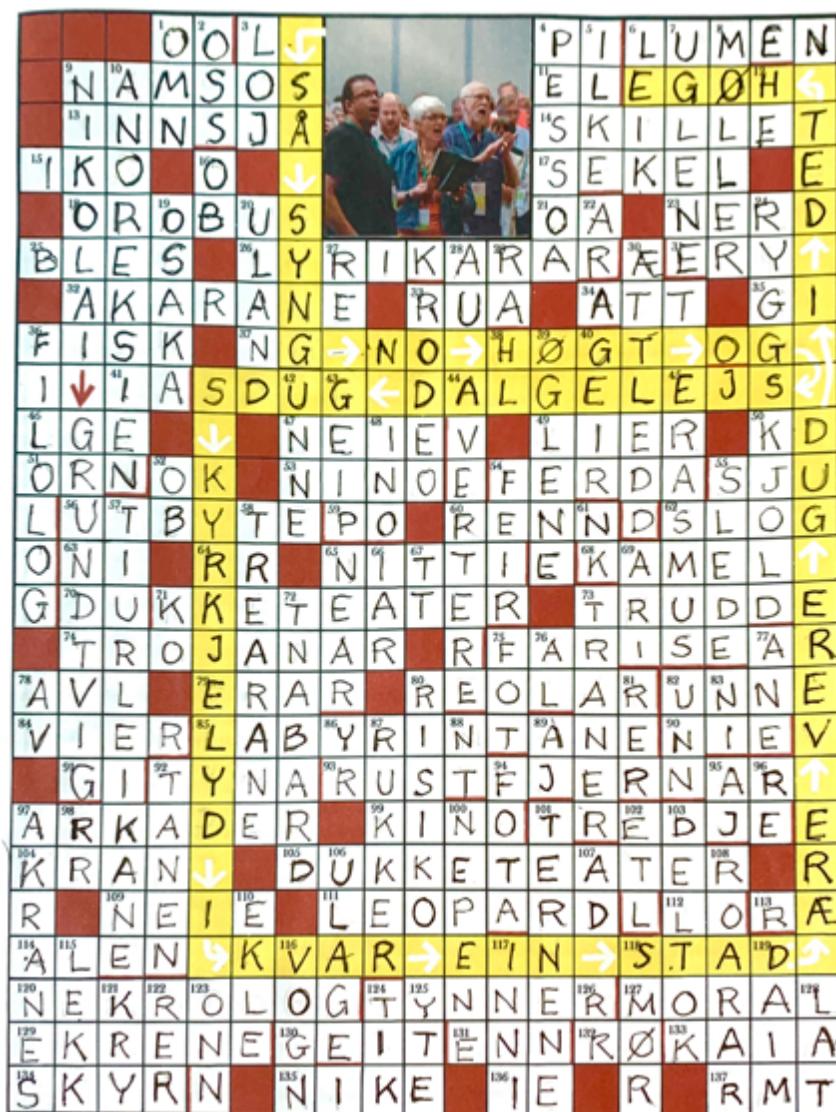
På veg

Flytårnet i Hasvik i Vest-Finnmark er ikkje dei største, og trappa opp til tårfalken (det lokale namnet på flygeleiaren) er både trong og lang der ho snor seg i spiral.

Morten Fleischer, som var prest der noke år, var kjend for å vere rask i replikken og blei ofte sett ute mellom folk. Ein dag var han på veg opp spiraltrappa for å helle på tårfalken, som heller ikkje var ei sinke med leppa.

– Nå, er det den karen som kjem inn for landing? spør tårfalken i det han får auge på prestehovudet som nærmar seg toppen av trappa. – Du får taxe inn.

– Vel, svara presten som åla seg opp spiraltrappa, – eigentleg er eg på veg lenge opp, men eg kan vel alltid ta ein kvil.

Her kjem fasiten til påskekryssordet. Vi gløymde å opplyse om at det var Oddvar Almenning som hadde laga kryssordet, så då rettar vi opp i det her. Takk til Oddvar for flott kryssord!

OLE KÅRE GIMMESTAD

Gamle gravferds-salmar på Gimmestad

Min gode nabo og yrkesbror Ole Kristen har utfordra meg til skriving av Min salme i Kyrkjebladet, noko ein sjølvsagt ikkje kan avslå, og alle har eit forhold til salmar.

Namnet mitt er Ole Kåre Gimmestad, og eg held til på Arnebruket på Gimmestad saman med kona mi Anny. Med unntak av ti år på kontoret til Gloppen Pelsdyrforlag A/L, så har det vore bondeliv med mjølk og kjøt i over 40 år, interessant og utfordrande arbeid.

Som pensjonist og bestefar til åtte går sjølvsagt tankane tilbake i tid. Vi har to konfirmantar i år, og det er andre tider under overhøyring. Vi fekk eit forhold til salmar når det skulle lærast ti salmar med alle vers, og Johnny Bakke hadde ei lettare overhøyring slik at vi kom nokolunde i mål. Stor applaus til Vidar prest, som hadde ei fin og underhaldande overhøyring av dei kjekke konfirmantane våre på 1. mai i Vereidskyrkja.

Salmane eg har eit spesielt forhold til, er dei gamle gravferdssalmane på Gimmestad og Moen. Vi har ein gamal tradisjon med synging av to gravferdssalmar i kyrkja når nokon på Gimmestad/Moen er avlidne. Denne tradisjonen har eg vore med på i over 30 år. Vi er tre som syng, men om ein av oss

er pårørande, vert det to. Vi syng unisont, og det vert ei spesiell stemning i kyrkja.

Det er tre salmar, men ein syng to av dei og utelet nokre vers, sidan der er mange. Teksten i salmane er slik at vi som syng, formidlar ei helsing frå avdøde til ei sørorgande slekt, vene og naboar med takk for alt, trøyst og ei tru på at ein skal møtast igjen. Ein hadde eit meir naturleg forhold til døden før, og det var ikkje uvanleg med tidleg død, det vart ein del av livet.

Når ein sit i kyrkjebenken og ser på dei sørgende som ventar på salmane etter fleire taler, så får ein følelsen av at det passar godt i denne situasjonen. Dei fleste av oss trur og håpar på at vi skal møtast igjen, og den som laga salmane var nok sikker på det. At dette er vakre salmar kan vel ikkje seiast, men dei er til ettertanke.

Syngetradisjonen har vore mannsdominert i minst 100 år, han har gått frå far til son og vi har historikken, så no er det på tide med ei dame på laget. Så lenge dei pårørande ønsker dette tradisjonsinnslaget i gravferder på Gimmestad/Moen, må vi prøve å få det til.

Til å føre stafettpinnen vidare utfordrar eg Nils Landa i Åsaberget, gift med ei kjekk dame frå Gimmestad.

Salme nr. 1

1. Naar kommen er min siste stund,
naar mer ei tale kan min mund,
naar jeg skal sige mit farvel,
da styrk O Gud, min arme sjæl.
2. Naar sig ei røre kan min fod,
du da som før paa korset stod,
træd du for sjæl og hjerte frem,
og tal et kraftens ord til dem.
3. Naar haanden segner ved min barm,
da, Jesus, giv meg troens arm,
saa fast jeg kunde favne dig,
at intet skilte dig fra mig.
4. Naar hver en ting mig synes mørk,
og jeg gaar ind i dødens ørk,
o, Herre, vær du selv mit lys,
og gjennom døden veien vis.
5. Naar hjertet slaar sit siste slag,
min sjæl i dine hender tag.
Den er jo selv din eiendom,
forund den dog hos dig et rom.
6. Naar jeg forlader hus og hjem,
O, Fader, vær da selv hos dem
som savnede begræder mig,
den savner ei som haver dig.
7. Gjensamlede vi blive skal
paa bedre sted i større tal,
hvor øiet ei af taare ved,
hvor du har lyst en evig fred.
8. I muld jeg lægges kold og stiv,
men vaagner til et bedre liv.
Jeg vaagner ved basunens lyd,
som kalte mig til himmel-fryd.
9. Du kalder mig af graven ud,
oprædende til dig, min Gud,
forklaret, hellig, engler lig,
hvor glad skal jeg da skue dig.

DØYPTE

Salme nr. 2

1. Et ord her behøves,
du død har berøvet
mit legem herud.
Ei andet er vundet;
men sjælen har fundet
fred, glæde hos Gud.

2. Den siste min tale
jeg eder befale
den høieste Gud.
Gid I maa bo trygge
alt under Guds skygge;
nu bærer jeg ud.

3. Farvel mine venner,
naboer og frender,
vi samles igjen
i himmelens bolig,
hvor sjælen blir rolig,
did farer jeg hen.

4. Jeg løftes paa baare,
jeg bærer af gaarde,
jeg kommer her ei mer.
Til graven jeg iler,
hvor fædrene hviler,
og ingen mig ser.

5. Gid vi maa gjensamles
naar allting omramles,
og salig opstaa
i englekors sæde
og herligheds glæde
for lammet indgaa.

GIMMESTAD

16.04.2022

MANFRED AUGUST MARDAL
TRUDE MARDAL
KASPER ULRIK SVENDSEN
Poul Høiland
Unn Kristin Mardal

SANDANE

03.04.2022

SIMON BAKKETUN
MARLIN AA BAKKETUN
KJELL ARNE BAKKETUN
Carina Slettestøl Muri
Ole Andre Aa
Linnéa Heimsæter Stang
Ingrid Torvanger
Lars Johan Sivertsen

08.05.2022

ISAK ØYGARD ØDVEN
MAREN VALAKER ØYGARD
BJØRN ANDREAS ØDVEN
Anders Grov
Torgeir Apalset
Heidi Merete Sægrov-Øygard
Jan Erik Øygard
Martine Ulstein Gule
Øystein Reikvam Hansen

26.05.2022

ELIAS LØVLAND
MARIE ESTENDATTER LØVLAND
JONAS LØVLAND
Trine Jodal
Tonje Løvland
Hans Græsli
Guro Stemland Eide

VEREIDE

17.04.2022

BRAGE STØYLEN
MALENE STØYLEN
Fanny Tiller
Hanne Rygg
Per-Anders Støylen
Andrea Amundsen
Emilie Linea Andersen
Atle Rygg

MONIKA BRHANE

CELAM KINFE
ANDMICAELE BRHANE
Arild Råd
Heidi Djupvik Råd

AMELIA HALLANGER HJELMESET

FRIDA VICTORIA GREINER HJELMESET
JAKOB HJELMESET
Amanda Hjelmeset
Johannes Hallanger
Karina Byrknes
Elise Hjelmeset

15.05.2022

SIGRID TENGESDAL SKOGVOLD
RAGNE SOFIE TENGESDAL SKOGVOLD
EIRIK TENGESDAL SKOGVOLD
Guro Tengesdal
Irene Brandsæter
Torbjørn Brandsæter
Morten Skogvold
Kellieann Hukins
Jonatan Strømner

DAVID KJERSTAD NILSEN

MONICA KJERSTAD NILSEN
EIVIND KJERSTAD NILSEN
Solvor Ørvetveit Lilleberg
Jon Kjetil Fossli
Ingeborg Einang Alnes
Arthur Fylling
Øyvind Ørvetveit Lilleberg

ELVIRA EVEBØ FLATJORD

MARI EVEBØ
VEGARD KRØVEL FLATJORD
Eli Evebø

Lars Erik Fjellestad Tystad
Bjørg Flatjord
Silje Tefre
André Njøsen Norevik
Margrete Juklestad

BREIM

10.04.2022
VILJA VEIEN MYKLEBUST
MARIA VEIEN
VEGARD NILSEN MYKLEBUST
Hilde Øfsti
Øystein Veien
Eirin Myklebust
Synnøve Veien
Trond Lode
Harald Vedø Tveit

17.04.2022

WILLIAM SJØTHUN SKINLO
MAY-HILDE FRISTAD SJØTHUN
SEBASTIAN SKINLO
Arnt Inge Høylo
Marte Sjøthun Nedberge
Sandra Sjøthun Nedberge
Jon Sander Sjøthun Nedberge
Marion Sjøthun
Jeanette Sæland Aabrek
Thea Tennebekk

Framhald på neste side

VIGDE

BREIM 17.04.2022

May-Hilde Fristad Sjøthun og Sebastian Skinlo

GRAVFERD

VEREIDE

Jakob Gule	04.07.1923	02.04.2022	08.04.2022
Vigdis Henden	27.01.1962	11.04.2022	22.04.2022
Asbjørg Nikoline Apalset	21.08.1942	13.04.2022	26.04.2022
Kirsten Kleppe Lyslo	23.07.1936	03.05.2005	13.05.2022

SANDANE

Berta Grimen	25.07.1945	23.03.2022	29.03.2022
Odny Rebekka Hjelle	01.04.1935	23.03.2022	30.03.2022
Ranveig Sigrid Ervik	18.10.1933	31.03.2022	06.04.2022

BREIM

Anne Kristine Strand	16.01.1926	10.04.2022	21.04.2022
----------------------	------------	------------	------------

DØYPTE

Framhald frå forrige side.

24.04.2022

MIRIAM MIDTKANDAL
ODDRUN-KARIN MIDTKANDAL
JEAN DANIEL TENUD
Sissel Kandal
Johan Øvreeide Godø
Rachel Tenud

08.05.2022

SANNA SÅRHEIM BJØRKELO
MARITA KLEPPENES SÅRHEIM
THOMAS SIGURD BJØRKELO
Nikolai Sele
Baard Helle Bolstad
Jens Jakob Bergheim
Renate Bergheim
Anita Åmot
Alexander Bjørkelo

ALMA SEIM FUGLESTRAND

SARAH-HELEN FUGLESTRAND
BREDE MIKAL SEIM
Thea-Malen Fuglestrand
Stine Korsedal
Synnøve Seim Ekle
Tom Ekle
Ida-Marie Fuglestrand

21.05.2022

TOBIAS HJELLE
RENATE FLØLO
DAN KRISTIAN HJELLE
Hans Kåre Børset
Malin Kristine Eikenes
Ingelin Niiranen
Torbjørn Niiranen
Gro Larsen Hjelle
Roger Hjelle

ISAK RISHOLM DRAGE

ANNIKA RISHOLM
STIG ANDRE DRAGE
Ingunn Therese Kvile Hjartholm
Linda Fredheim Kandal

MARIE RISHOLM DRAGE

ANNIKA RISHOLM
STIG ANDRE DRAGE
Cecilie Sæten
Runar Drage

Vi møtest i kyrkja

19. juni 2. søndag i treeiningstida Joh 3,1-13 "Jesus og Nikodemus"	11:00	Breim	Gudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker.
19. juni 2. søndag i treeiningstida Joh 3,1-13 "Jesus og Nikodemus"	15:00	Sandane	Gudsteneste for eldre. Liturg Vidar Bjotveit. Kyrkjekaffi. Takkoffer til diakoniarbeidet.
24. juni. Jonsok. Merk – det er jonsokdag og ikkje jonsokafta. Joh 1,1-8 "Johannes skulle vitna om lyset"	19:00	Gamle Gimmestad	Jonsok-gudsteneste. Eit godt høve til å sjå gamle Gimmestad kyrkje – etter gammalt.
26. juni 3. søndag i treeiningstida Mark 10,13-16 "Jesus og borna"	11:00	Vereide	Gudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Nattverd. Takkoffer til dei fire diakoniinstitusjonane.
26. juni 3. søndag i treeiningstida Mark 10,13-16 "Jesus og borna"	16:00	Hyen	Gudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Nattverd. Takkoffer.
3. juli 4. søndag i treeiningstida Matt 9,35-38 "Grøda er stor"	12:00	Selja	Seljumannamesse.
10. juli 5. søndag i treeiningstida Matt 18,12-18 "Leitar etter den som er komen på avvegar"	11:00	Vereide	Gudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til KFUK-KFUM-speidarane.
10. juli 5. søndag i treeiningstida Matt 18,12-18 "Leitar etter den som er komen på avvegar"	15:00	Nesstøylen, Breim	Støylsgudsteneste. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz.
16. juli	14:00	Breim	Countrykonsert.
17. juli 6. søndag i treeiningstida Mark 3,13-19 "Jesus kallar dei tolv"	11:00	Gamle Gimmestad	Gudsteneste med dåp. Liturg Tore Myklebust. Kantor Dorothee Raschwitz.
24. juli 7. søndag i treeiningstida Mark 5,25-34 "Di tru har frelst deg"	12:00	Hope, Hyen	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer.
24. juli 7. søndag i treeiningstida Mark 5,25-34 "Di tru har frelst deg"	16:00	Vereide prestegard	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Håvard Nordvik deltek. Kyrkjekaffi. Vi markerar Skaparverkets dag.
31. juli 8. søndag i treeiningstida Mark 12,28-34 "Det første bodet"	11:00	Breim	Gudsteneste. Liturg Asbjørn Gjengedal. Kantor Dorothee Raschwitz. Nattverd. Takkoffer til KFUM-KFUK Sogn og Fjordane

31. juli 8. søndag i treeiningstida Mark 12,28-34 "Det første bodet"	18:00	Gimmestad	Gudsteneste. Liturg Asbjørn Gjengedal. Kantor Dorothee Raschwitz. Nattverd. Takkoffer til KIA Kristent interkulturelt arbeid.
7. august 9. søndag i treeiningstida Luk 6,36-42 "Døm ikkje"	14:00	Brekkestova	Gudsteneste. Følg med på oppslag.
7. august 9. søndag i treeiningstida Luk 6,36-42 "Døm ikkje"	11:00	Vereide	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Nattverd. Takkoffer til Misjonsprosjektet – Kyrkjeleg undervisning i Kina.
14. august 10. søndag i treeiningstida Mark 11,25-26 "Tilgje han"	11:00	Heradspllassen	Gudsteneste i samband med Sandane-dagane. Liturg Vidar Bjotveit. Predikant Ingebjørg Isane Fure. Lovsongsgruppa deltek. Takkoffer til diakoniarbeidet i Gloppe.
21. august 11. søndag i treeiningstida Joh 8,31-36 "Sanninga skal gjere fri"	11:00	Sandane	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Nattverd. Takkoffer til nytt musikkinstrument i Sandane kyrkje.
21. august 11. søndag i treeiningstida Joh 8,31-36 "Sanninga skal gjere fri"	12:00	Nesholmen	
28. august 12. søndag i treeiningstida Joh 4,27-30.39-43 "Kvinna som vitna"	11:00	Gimmestad	Gudsteneste. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Nattverd. Takkoffer til «sjukehuskyrkja» ved Førde sentralsjukehus.
4. september 13. søndag i treeiningstida Joh 15,13-17 "Eg har sett dykk til å bere frukt"	11:00	Vereide	Gudsteneste med presentasjon av konfirmantane. «Gloppe 2023». Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Takkoffer til konfirmantarbeidet.
4. september 13. søndag i treeiningstida Joh 15,13-17 "Eg har sett dykk til å bere frukt"	11:00	Breim	Gudsteneste med utdeling av 4-årsboka. Liturg Tore Myklebust. Organist Janne Øisang Grinaker. Nattverd. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet.
9. september	19:00	Vereide	Gloppe musikkfest. Konsert: Til ettertanke.
11. september 14. søndag i treeiningstida Matt 19,27-30 «Forsaking og løn»	11:00	Sandane	Gudsteneste med utdeling av 4-årsboka. Liturg Vidar Bjotveit. Kantor Dorothee Raschwitz. Kickoff for lag og organisasjoner. Takkoffer til kyrkjelydsarbeidet/trusopplæring.
	15:00	Vereide	Avslutningskoncert i Gloppe musikkfest.

GLOPPEN KYRKJELEGE FELLESRÅD

Åsavenget 130, 6823 Sandane
57 86 56 16
post@gloppen.kyrkja.no

GLOPPEN SOKN

Leiar i soknerådet: Berit Aasebø Hauge
934 99 289
Kyrkjetenar: Benny Aasen,
950 22 917 / bv-aasen@online.no

BREIM SOKN

Leiar i soknerådet: Venke Raad Larsen
994 95 860
Kyrkjetenar: Eirik Fraas Johnsen

HYEN SOKN

Leiar i soknerådet: Kurt Djupvik
902 06 828 / djupvik.kurt@gmail.com
Kyrkjetenar: Ola Jan Birkeland
57 86 98 32 / 975 91 747

Sokneprest i Gloppe sokn

Vidar Bjotveit, 958 80 030
vidar.bjotveit@gloppen.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Sokneprest i Breim og Hyen sokn

Tore Myklebust, 456 01 260
tore.myklebust@gloppen.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Kyrkjeverje

Audun Mundal, 911 77 823
audun.mundal@gloppen.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Kantor

Dorothee Raschwitz
970 99 288
dorothee@gloppen.kyrkja.no

Organist

Janne Øisang Grinaker, 920 25 472
jannegrinaker@hotmail.com

Trusmedarbeidar

Ingrid Bjørnereim, 988 03 053 (permisjon)
ingrid.bjornereim@gloppen.kyrkja.no

Barne- og ungdomsarbeidar

Malin Mølmesdal Aaberg, 951 02 377
malin@gloppen.kyrkja.no

Kyrkjelydspedagog

Simona Fraas Johnsen, 909 64 941
simona.johnsen@gloppen.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Diakon

Ingebjørg Isane Fure, 966 18 048
ingebjorg.fure@gloppen.kyrkja.no
Kontorstad: Sandane kyrkjekontor

Gravar/ kyrkjegardsarbeidar

Olav Bjørn Tystad, 977 21 662
olav.tystad@gloppen.kyrkja.no

Mot vår. Av Oddny Grotle Føleide
Silkepapir og akryl. 50 x 100 cm.

Gud signe vårt dyre fedreland og lat det som hagen bløma!
Lat lysa din fred frå fjell til strand og vetter for vårsol røma!
Lat folket som brøder saman bu, som kristne det kan seg søma!

Elis Blix